

Elin: Aluehallitus

Aika: 19.01.2026 Kello: 09:00 -

Paikka: Kokoushuone H0.124-125, Vaasan keskussairaala, H-talo

Pykälät: 1 - 22

Osallistujat:

Nimi

Salovaara-Kero Anne	puheenjohtaja
Borg Johanna	jäsen
Kapténs Gun	jäsen
Stenbacka Åsa	jäsen
Sjökvist Peter	I varapuheenjohtaja
Bystedt Rainer	jäsen
Tuomela Antti	II varapuheenjohtaja
Frostdahl Steven	jäsen
Pettersson David	jäsen
Ala-Heikkilä Sari	jäsen
Pääjärvi-Myllyaho Riitta	jäsen
Yli-Pelkola Kim	jäsen
Caldén Anna	jäsen

Muut osallistujat:

Berg Kim	aluevaltuuston puheenjohtaja
West Mia	aluevaltuuston I varapuheenjohtaja
Heinonen Marko	aluevaltuuston II varapuheenjohtaja
Hjulfors Andreas	aluevaltuuston III varapuheenjohtaja
Somppi Sari	aluevaltuuston IV varapuheenjohtaja
Rantala Mervi	kansalliskielilautakunnan puheenjohtaja
Kinnunen Marina	esittelijä
Sjöström Pia-Maria	esittelijä
Penttinen Erkki	esittelijä
Kotanen Heidi	esittelijä
Jakobsson-Pada Linda	sihteeri/esittelijä
Berg Päivi	asiantuntija
Nystrand Lena	asiantuntija

Elin: Aluehallitus

Aika: 19.01.2026 Kello: 09:00 -

Paikka: Kokoushuone H0.124-125, Vaasan keskussairaala, H-talo

Asialuettelo:

§ nro	Käsiteltävä asia	Sivu
1	Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
2	Pöytäkirjantarkastajien valinta	4
3	Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen	5
4	Viestinnän vuosikatsaus 2025	6
5	Omavalvontaohjelma 2026	8
6	Kiinteistöomistuksen arviointiprosessi Pohjanmaan hyvinvointialueella	9
7	Toiminnan jatkaminen Vähänkyrön hyvinvointiasemalla	11
8	Vuoden 2026 kokouspäivät	12
9	Vammaispalvelulain (675/2023) mukaiset soveltamisohjeet 2026	14
10	Soveltamisohjeet liikkumista tukevan palvelun myöntämiselle Pohjanmaan hyvinvointialueella 2026	16
11	Ikäihmisten pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen myöntämisperusteet 2026	17
12	Kotiin annettavien palveluiden myöntämisperusteet 2026	19
13	Ikäihmisten yhteisöllisen asumisen kriteerien päivitys vuodelle 2026	21
14	Työikäisten sektorijohtajan irtisanoutuminen eläkkeelle siirtymisen johdosta	21
15	Työikäisten sektorijohtajan viran auki julistaminen	22
16	Vastaus valtuustoaloitteeseen syöpäpotilaiden palliatiivisesta hoidosta Pohjanmaan hyvinvointialueella, Å-B Forth-Snellman ym.	23
17	Vastaus valtuustoaloitteeseen 10.2.2025 koskien aikalisää Pohjanmaan hyvinvointialueen yleislääketieteen osastojen sulkemisiin, R. Bystedt ym	25
18	Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien ikäihmisten asumismahdollisuuksia, J. Borg ym.	27
19	Vastaus valtuustoaloitteeseen; Millainen on toimiva ikäihmisten hoitoketju tulevaisuudessa, G Jusslin	30
20	Aluehallituksen otto-oikeuden käyttäminen	38
21	Muut mahdolliset asiat	39
22	Kokouksen päättäminen	40

Pohjanmaan hyvinvointialue / kirjaamo
Hietalahdenkatu 2–4 65130 Vaasa
kirjaamo@ovph.fi

1

Kokouksen avaus, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Aluehallitus 19.01.2026

Hallintosäännön 148 §:n mukaan toimitellaan päättää kokouksensa ajan ja paikan.

Hallintosäännön 149 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Hallintosäännön 157 §:n mukaan avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Laki hyvinvointialueesta (611/2021) 108 §:n mukaan muu toimitellaan kuin valtuusto, on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Päätös:

2

Pöytäkirjantarkastajien valinta

Aluehallitus 19.01.2026

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 167 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Pöytäkirja voidaan allekirjoittaa ja tarkastaa sähköisesti.

Pöytäkirjantarkastajiksi ehdotetaan jäseniä aakkosjärjestyksessä siten, että esitetään aina kahta vuorossa seuraavana olevaa listalta.

Pöytäkirjantarkastajiksi ehdotetaan jäseniä: Peter Sjökvist ja Antti Tuomela.

Ehdotetaan, että pöytäkirja tarkastetaan sähköisesti.

Päätös:

3

Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Aluehallitus 19.01.2026

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 149 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat.

Esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja ehdotukset toimielimen päätöksiksi, lähetetään kokouskutsun yhteydessä, jolleivät erityiset syyt ole esteenä.

Ehdotetaan, että esityslista hyväksytään työjärjestykseksi.

Päätös:

4

Viestinnän vuosikatsaus 2025

Aluehallitus 19.01.2026

ÖVPH/136/00.01.02.01/2026

Valmistelija Fager Petra

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 183 9961, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Viestinnän vuoden 2025 toimintasuunnitelmassa on seurattu verkkosivujen käyttäjäkokemusta, hyvinvointialueen näkyvyyttä alueen mediassa sekä asiakasviestinnän sosiaalisen median kanavien kehittymistä. Hyvinvointialueen strategiaan perustuvan viestintäohjelman mukaisesti viestinnällä tavoitellaan Suomen hyvinvointia ja toimintakykyisintä väestöä. Viestinnän kolme painopistealuetta tavoitteen saavuttamiseksi ovat: Viestintä on osa toimivaa palveluketjua, viestintä kannustaa ennaltaehkäisyyn, itsehoitoon ja lähimmäisistä huolehtimiseen ja parannamme työyhteisön osallisuutta ja vuorovaikutusta sekä työnantajamielikuvaa.

Verkkosivut ovat hyvinvointialueen viestinnän tärkein kanava, sillä sieltä löytyvät ajantasaiset tiedot palveluistamme ja asioinnista hyvinvointialueella. Vuonna 2025 verkkosivujen käyttäjämäärät ovat sekä ruotsin- että suomenkielisellä sivustolla kasvaneet n. 25 000 vierailulla. Digitaalisen asiointin sivu Asioi verkossa on noussut molemmilla kielillä kolmanneksi suosituimmaksi sivuksi etusivun ja terveys- ja sairaanhoitopalvelut -sivun jälkeen. Ohjausta digitaaliseen asiointiin on kehitetty paljon vuoden aikana. Lisäksi on uudistettu yhteystietokortteja ja parannettu niiden hakukelpoisuutta, uudistettu lasten, nuorten ja perheiden palvelutarjotin sekä etusivun ohjaus käytetyimpiin palveluihin. Uutena projektina on käynnistetty uuden myös tekoälyä hyödyntävän hakukoneen käyttöönotto.

Yksi vuoden 2025 suuritöisimpiä kokonaisuuksia on ollut kotiin jaettavat tiedotteet. Jakeluita on ollut kolme kappaletta: sairaanhoitajan digitaalisen vastaanoton kokeilusta tiedottaminen puolelle alueen asukkaista, Ikäihmisten palveluopas, joka jaettiin kaikkiin kotitalouksiin, joissa asuu yli 75-vuotias henkilö sekä uudistettu Kotikäynti-lehti. Artikkelipainotteisen lehden sijaan Kotikäynnin sisältö on palvelutiedottaminen. Vuoden 2025 Kotikäynti ajoitettiin syksyyn, jolloin siinä voitiin tiedottaa kausirokotteista.

Sosiaalisen median kanavat ovat tärkeä osa hyvinvointialueen omaa viestintää, koska niissä tavoitetaan laajasti alueemme asukkaita. Eri sosiaalisen median kanavia kohdistetaan eri ikäisille henkilöille, vaikka luonnollisesti kaikki voivat seurata kaikkia kanavia. Sosiaalisen median aktiivinen käyttö ja hyvä tavoitavuus ovat tärkeää päivittäisessä viestinnässä mutta myös osana kriisi- ja poikkeustilanteisiin varautumista.

Vuoden 2025 aikana on lisätty videosisältöjen määrää. Instagramissa ja Facebookissa videosisältöjen määrä on yli kaksinkertaistunut. Kaikkiaan tilien tavoitavuus on yli kaksinkertaistunut verrattuna vuoteen 2024. Uutena kanavana otettiin vuonna 2025 käyttöön Tiktok, jolla tavoitellaan näkyvyyttä etenkin alle 25-vuotiaiden kohderyhmässä. Tiktok-kanavan ensimmäinen vuosi on ollut erittäin onnistunut. Videot ovat tavoittaneet keskimäärin yli 20 000 katselukertaa (mediaani 7375) ja sisällöt yhteensä yli 3,5 miljoonaa näytökertaa. Alle 25-vuotiaita on kanavan yleisöstä 30 % ja alle 30-vuotiaita 70 %.

Hyvinvointialueen medianäkyvyys on vuonna 2025 ollut hieman suurempi kuin vuonna 2024 mihin osasyynä ovat aluevaalit ja niihin liittyvä uutisointi. Muita suurimpia uutisaiheita ovat olleet päätöksentekoon liittyvä uutisointi, talousaiheet sekä muutokset palveluissa. Positiivisia uutisia on kirjoitettu uusista palvelumuodoista ja toimintamallien onnistumisista sekä palveluiden kehittämisestä. Negatiivisia uutisaiheita ovat olleet hoitoon pääsyn vaikeudet, palveluverkon muutokset ja säästöt. Olemme julkaisseet vuoden 2025 aikana 158 tiedotetta, joista on syntynyt 441 mediaosumaa, kuten artikkelia. Mediaosumia kaikkiaan on ollut n. 2900 kappaletta.

Ruotsinkielinen media on edelleen suomenkielistä mediaa aktiivisempi kirjoittamaan hyvinvointialueitamme koskevista aiheista.

Vuoden 2025 lopussa käynnistettiin uuden strategian mukaisen viestintäohjelman valmistelu. Viestintäohjelma kuuluu strategiakokonaisuuteen ja linjaa viestintää tulevina vuosina. Sen taustamateriaalina käytetään strategian lisäksi strategiatyön aikana kerättyä materiaalia ja erikseen järjestettyjen henkilöstö- ja asukaskyselyiden tuloksia. Viestintäohjelma tulee hallituksen päätettäväksi maaliskuussa 2025.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että aluehallitus merkitsee vuosikatsauksen tiedoksi.

Päätös:

Jakelu

Liitteet

Liite 1 Kommunikationens årsöversikt 2025 Viestinnän vuosikatsaus

5 Omavalvontaohjelma 2026

Aluehallitus 19.01.2026
ÖVPH/104/00.01.04/2026

Valmistelija Mari Plukka
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 668 2212, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hyvinvointialueen on laadittava vastuulleen kuuluvista tehtävistä ja palveluista omavalvontaohjelma. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä säädetyn lain (612/2021) mukaan hyvinvointialueen on toiminnassaan varmistettava omavalvonnalla tehtäviensä lainmukainen hoitaminen ja tekemiensä sopimusten noudattaminen. Hyvinvointialueen ja yksityisen palveluntuottajan on toimintansa omavalvonnassaan varmistettava palvelujen saatavuus, jatkuvuus, turvallisuus, vaikuttavuus ja laatu sekä asiakkaiden yhdenvertaisuus ja osallisuus. Tehtävien ja palvelujen omavalvonta on toteutettava osana niiden järjestämistä ja tuottamista.

Ohjelma on strateginen asiakirja, jossa määritellään, miten edellä mainittujen velvoitteiden noudattaminen kokonaisuutena järjestetään ja toteutetaan. Omavalvontaohjelmassa todetaan, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä pelastustoimen palvelutasopäätöksen toteutumista, turvallisuutta, vaikuttavuutta ja laatua sekä yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa että osallisuutta seurataan ja miten havaitut puutteellisuudet korjataan. Hyvinvointialueen omavalvontaohjelmassa kuvataan hyvinvointialueelle kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden omavalvonnan ja valvonnan keskeiset periaatteet.

Pohjanmaan hyvinvointialueen omavalvontaohjelmaa on päivitetty vuodelle 2026. Päivittämistyö on tehty useiden virkamiesten yhteistyönä.

Omavalvontaohjelman hyväksyy aluevaltuusto. Omavalvontaohjelma, ja sen toteutumisen seurantaan perustuvat havainnot, ja niiden perusteella tehtävät toimenpiteet raportoidaan hallitukselle ja raportit julkaistaan Pohjanmaan hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina
ehdottaa, että aluehallitus

- hyväksyy omavalvontaraportin 2026 omalta osaltaan ja antaa raportin aluevaltuustolle hyväksyttäväksi
- hyväksyy että virkamiehet voivat tehdä tarpeellisia teknisiä korjauksia asiakirjaan.

Päätös:

Jakelu

Liitteet

- Liite 2 Pohjanmaan hyvinvointialueen omavalvontaohjelma 2026
- Liite 3 Omavalvontaohjelman päivitysloki 2026

6

Kiinteistöomistuksen arviointiprosessi Pohjanmaan hyvinvointialueella

Aluehallitus 19.01.2026

ÖVPH/214/00.01.06/2026

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Stenbacka Ulf

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Fyysisten toimipisteiden muutostarpeet ovat hyvinvointialueen ensimmäisinä vuosina olleet suuret. Fyysisen palveluverkon pitkän aikavälin suunnitelmaa ei siis ole tähän mennessä ollut mahdollista tehdä niin, että olisi laadittu kokonaissuunnitelma siitä, mitä kiinteistöjä hyvinvointialueen tulisi vuokrata ja omistaa. Myöskään kiinteistöjen hankintamahdollisuutta ei ole ollut, koska hyvinvointialueella ei ole ollut lainavaltuuksia.

Hyvinvointialue hallinnoi vuoden 2024 lopussa yhteensä noin 430 000 m²:n tiloja, joista noin 63 % oli vuokratiloja ja 37 % omistuksessa olevia tiloja. Omistuksessa olevat tilat ovat niitä, jotka siirtyivät hyvinvointialueelle sairaanhoitopiiriltä (lähinnä Vaasan Hietalahden ja Huutoniemen kiinteistöt) ja erityishuoltopiireiltä (lähinnä vammaispalvelun asumisyksiköitä). Hallitus päätti joulukuussa 2025 ostaa Vaasan kaupungilta useita kiinteistöjä turvataksaan toiminnan jatkumisen vuodesta 2026 eteenpäin, tämä koskee lähinnä erityyppisiä asumisyksiköitä (239/2025). Hyvinvointialue on hankkinut myös tontin Vaasan uutta pääpaloasemaa varten (hallitus § 220/2025). Lisäksi on tehty poliittinen päätös siitä, että hyvinvointialueen pääkiinteistöjä Vaasan alueella ovat tulevaisuudessa Hietalahden ja Huutoniemen alueen omistuskiinteistöt ja että Huutoniemen alueen kiinteistöjä käytetään jatkossakin lähinnä omaan toimintaan (hallitus § 208/2023). Laajaa fyysistä palveluverkkoa ylläpidetään toistaiseksi hyvinvointialueen strategian mukaisesti.

Olemme aloittaneet työn, jossa määritellään kokonaisvaltaisesti periaatteet sille, minkätyyppisiä kiinteistöjä hyvinvointialueen tulee omistaa ja vuokrata. Ensimmäisessä vaiheessa on tarpeen määritellä kriteerit, milloin on syytä suunnitella kiinteistöjen ostoa tai luovutusta. Kriteerien perusteella hyvinvointialueen vuokratut ja omat kiinteistöt käydään läpi ja laaditaan suunnitelma siitä, mitkä kiinteistöt hyvinvointialue haluaa omistaa. Tämän perusteella aloitetaan neuvottelut asianomaisten kiinteistönomistajien kanssa. Mahdolliset kiinteistöhankinnat huomioidaan tämän jälkeen hyvinvointialueen pitkän aikavälin investointisuunnitelmassa. Hyvinvointialueen kiinteistö- ja toimitilapalvelu on syksyllä 2025 yhteistyössä NHG:n kanssa laatinut ehdotuksen kiinteistöomistuksen arviointiprosessiksi.

Arvioinnissa otetaan ensi vaiheessa huomioon palvelutuotannon (toiminnan) näkökulma:

- Onko yksiköllä sovittu rooli osana palveluverkkoa?
- Yksikön tarpeiden kartoittaminen; Sisältyykö toiminta lakisääteiseen järjestämisvastuuseen? Miten käyttäjämäärien odotetaan kehittyvän?
- Kiinteistön kyky vastata yksikön tarpeisiin; Ovatko tilat toiminnan kannalta tarkoituksenmukaiset? Onko tilojen korjaamiseen tarvetta? Onko kiinteistö asiakkaiden saavutettavissa? Onko henkilöstöä mahdollista rekrytoida? Mikä on vastaavien kiinteistöjen/uudisrakennusten kustannustaso?
- Onko kiinteistö osa toiminnan valmiussuunnittelua, esimerkiksi evakuointitila?

Jos kiinteistö vastaa toiminnan tarpeita, se on syytä säilyttää joko vuokrasopimuksen tai omistajuuden avulla. Muussa tapauksessa siitä on luovuttava. Jos kiinteistön toimintaa suunnitellaan jatkettavaksi, hallintomallia arvioidaan hallinnollisesta näkökulmasta:

- Palvelutuotanto ja markkinatilanne; Miten palvelutarpeen odotetaan kehittyvän? Kuinka kriittistä toiminta on – onko omistajuus varautumisen kannalta parempi vaihtoehto? Mikä on hyvinvointialueen neuvotteluasema vuokratason suhteen? Mikä on mahdollisen kiinteistösijoituksen takaisinmaksuaika vuokratason

perusteella? Onko vuokranantaja valmis pitämään kiinteistön toiminnan edellyttämässä kunnossa?

- Kiinteistö; Kuinka suuri on korjaamistarve? Kuinka paljon toiminta kuluttaa kiinteistöä? Onko sijainti hyvä saavutettavuuden ja henkilöstön näkökulmasta?

Vuokrasuhteen keston tavoitetaso tai hankintaneuvottelut päätetään edellä mainittuihin kysymyksiin annettujen vastausten perusteella. Ehdotus kiinteistöjen arviointiprosessiksi on kuvattu liitteessä.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus päättää, että suunnitelma siitä, mitä kiinteistöjä hyvinvointialue haluaa tulevaisuudessa vuokrata ja omistaa, laaditaan liitteessä olevien kriteerien perusteella. Valmis suunnitelma otetaan hallituksen käsiteltäväksi keväällä 2026.

Päätös:

Jakelu

Liitteet

Liite 4 Kiinteistöomistuksen arviointiprosessin kriteerit

7

Toiminnan jatkaminen Vähänkyrön hyvinvointiasemalla

Aluehallitus 19.01.2026

ÖVPH/272/00.01.02.01/2026

Valmistelija Sjöström Pia-Maria
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 184 1597, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Vähänkyrön hyvinvointiasemalla on lääkärin ja sairaanhoitajan vastaanotto sekä lastenneuvolan, suun terveydenhuollon ja kotihoidon tilat. Lääkärin ja hoitajan vastaanotto yhdistettiin vuonna 2025 hallinnollisesti Laihian sosiaali- ja terveyskeskukseen. Kun Vaasan kaupungin kanssa neuvoteltiin vuokrasopimuksista vuonna 2025, oli tavoitteena vähentää Vähänkyrön vuokratustannuksia n. 50 %:lla, koska kiinteistökustannukset ovat olleet kalliita ja kiinteistöstä olisi mahdollista käyttää vain pientä osaa. Koska Vaasan kaupunki ei saa vuodesta 2026 alkaen antaa vuokralle kiinteistöjä, joissa hyvinvointialueen osuus käytöstä on yli 50 %, oli ehdotuksena, että hyvinvointialue vuokraa vuodesta 2026 alkaen 49 % Vähänkyrön hyvinvointiaseman tiloista. Tämän myötä osa lääkärin ja hoitajan vastaanotosta olisi siirtynyt Laihialle, mikä olisi merkinnyt myös tehokkaampaa henkilöstöressurssien käyttöä ja mahdollistanut laajemman toiminnan Laihian sosiaali- ja terveyskeskuksessa.

Vuoden 2026 talousarvion käsittelyn (§ 218/2025) yhteydessä ehdotettiin, että Vähänkyrön hyvinvointiaseman toiminta jatkuu sillä edellytyksellä, että hyvinvointialue ja Vaasan kaupungin vuokraneuvotteluissa saavutetaan vuokrataso, jonka hyvinvointialue on asettanut tavoitteeksi, minkä hallitus hyväksyi yksimielisesti. Vaasan kaupunginhallitus on hyväksynyt 15.12.2025 (§ 325/2025), että hyvinvointialue saa vuokrata 70 % Vähänkyrön hyvinvointiaseman tiloista vuokratasolla, joka mahdollistaa suunnitellun vuokrasäästön.

Koska hyvinvointialueella on mahdollista vuokrata toimitiloista suurempi osa kuin aikaisemmin oli suunniteltu, on Vähänkyrön hoitajan ja lääkärin vastaanottoa mahdollista jatkaa. Lastenneuvolan ja kotihoidon tilat ovat jatkossa lääkärin vastaanoton yhteydessä. Yhteistyötä Laihian sosiaali- ja terveyskeskuksen kanssa vahvistetaan edelleen vastaanottotoiminnan osalta vahvan suomenkielisen sosiaali- ja terveyskeskuksen turvaamiseksi Kyrönmaalla, muun muassa henkilöstön yhteiskäytön avulla.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus päättää, että hyvinvointialue, Vaasan kaupunginhallituksen päätöksen mukaisesti, vuokraa jatkossa n. 70 % Vähänkyrön hyvinvointiaseman tiloista vuosivuokralla 177 000€. Vuokra-aika on enintään 5 vuotta. Lääkärin ja hoitajan vastaanotto jatkuu siellä ja samalla yhteistyötä Laihian sosiaali- ja terveyskeskuksen kanssa vahvistetaan edelleen.

Päätös:

Jakelu

8

Vuoden 2026 kokouspäivät

Aluehallitus 19.01.2026

ÖVPH/122/00.02.01/2026

Valmistelija Kinnunen Marina

Lisätietoja: puhelinnumero: 044 323 1888, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Kevään aikatauluun esitetään seuraavia tarkennuksia ja muutoksia

Aluehallitus:

- Tilannekuva tiistai 13.01.2026 klo 14.00 – 16.00, teams
- Kokous maanantai 19.01.2026 klo 9.00 – 14.00
- Tilannekuva torstai 05.02.2026 klo 14.00 – 16.00, läsnä
- Kokous maanantai 16.02.2026 klo 9.00 – 14.00
- Tilannekuva torstai 05.03.2026 klo 14.00 – 16.00, teams
- Kokous tiistai 17.3.2026 klo 9.00 – 14.00, *uusi*
- Kokous tiistai 24.03.2026 klo 9.00 – 14.00
- Tilannekuva maanantai 30.3.2026 klo 14.00 – 16.00, läsnä, *muutettu*
- Kokous maanantai 13.04.2026 klo 9.00 – 14.00
- Miten Pohjanmaa voi-päivä tiistai 14.04.2026
- Tilannekuva perjantai 24.04.2026 klo 14.00 – 16.00, läsnä, *muutettu*
- Hallituksen vierailu ja kansalaistapaaminen, pohjoinen alue keskiviikko 29.4, klo 8.00 – 20.00, *uusi*
- Kokous maanantai 04.05.2026 klo 9.00 – 14.00, *muutettu*
- Kokous maanantai 01.06.2026 klo 9.00 – 14.00
- Tilannekuva torstai 11.06.2026 klo 14.00 – 16.00, teams

Aluevaltuusto:

- Valtuustoseminaari maanantai 16.2 klo 15.30 – 18.30, *muutettu*
- Valtuustoseminaari maanantai 16.3 klo 15.30 – 18.30, *uusi*
- Kokous maanantai 30.03.2026 klo 9.00 – 14.00
- Miten Pohjanmaa voi-päivä tiistai 14.04.2026
- Valtuustoseminaari maanantai 11.5.2025 klo 15.30 – 17.30
- Kokous maanantai 18.5 klo 9.00 – 14.00, *uusi*
- Kokous maanantai 08.06.2026 klo 9.00 – 14.00

Aluehallitukselle ehdotetaan seuraavat kokousajat syksylle 2026

- Tilannekuva keskiviikko 19.8 klo 15.00 – 17.00, teams
- Kokous maanantai 31.8. klo 9.00 – 14.00
- Tilannekuva keskiviikko 9.9 klo 14.00 – 16.00, läsnäolo
- Kokous maanantai 21.9 klo 9.00 – 14.00
- Tilannekuva torstai 8.10 klo 14.00 – 16.00, teams
- Kokous maanantai 19.10 klo 9.00 – 14.00
- Hallituksen vierailu ja kansalaistapaaminen, Vaasa ja eteläinen alue torstai 29.10, klo 8.00 – 20.00
- Tilannekuva tiistai 10.11 klo 14.00 – 16.00, läsnäolo
- Kokous maanantai 23.11 klo 9.00 – 14.00
- Tilannekuva torstai 3.12 klo 14.00 – 16.00, teams
- Kokous tiistai 15.12 klo 9.00 – 14.00

Valtuustolle ehdotetaan seuraavat kokousajat syksyllä 2026:

- Kokous maanantai 5.10 klo 9.00 – 14.00
- Kokous maanantai 7.12 klo 9.00 – 14.00

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että aluehallitus päättää hyväksyä aluehallitukselle ehdotetut päivämäärät ja että aluehallitus ehdottaa aluevaltuustolle, että se merkitsee aluehallituksen kokouspäivämäärät tiedoksi ja hyväksyy aluevaltuustolle ehdotetut päivämäärät.

Päätös:

Jakelu

9

Vammaispalvelulain (675/2023) mukaiset soveltamisohjeet 2026

Aluehallitus 19.01.2026

ÖVPH/7607/00.01.02.01/2025

Valmistelija Penttinen Erkki
Skarper Johanna
Kankaanpää Monika
Ståhl Susanne
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Liitteenä olevaan soveltamisohjeeseen on koottu vammaisten henkilöiden palveluja ja tukitoimia koskevan vammaispalvelulain (675/2023) mukaisten palvelujen ja tukitoimien myöntämistä koskevat periaatteet Pohjanmaan hyvinvointialueella.

Ohjetta sovelletaan vammaisille henkilöille järjestettävissä erityispalveluissa (kohdat 2.1-2.13) sekä vammaisille henkilöille järjestettävissä harkinnanvaraisissa ja määrärahasidonnaisissa palveluissa ja tukitoimissa (kohdat 3.1. ja 3.2.). Lisäksi ohjeessa on kirjaus säännöksiin, jotka jäävät erityishuoltolakiin (säännökset itsemääräämisoikeuden vahvistamisesta, erityishuollossa tapahtuvien rajoittamistoimenpiteiden käytöstä ja tahdosta riippumattoman erityishuollon järjestämisestä).

Vammaispalvelulain mukaisten palveluiden tavoitteena on toteuttaa vammaisen henkilön yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja osallistumista yhteiskunnassa sekä ehkäistä ja poistaa niiden toteutumisen esteitä. Lain tarkoituksena on tukea vammaisen henkilön itsenäistä elämää ja itsemääräämisoikeuden toteutumista sekä turvata vammaisen henkilön yksilöllisen tarpeen ja edun mukaiset, riittävät ja laadultaan hyvät palvelut (vammaispalvelulaki 1 §).

Vammaispalvelulain tavoitteena on säilyttää laki vammaisille henkilöille tarkoitettuna erityislakina sekä turvata vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen ja palvelujen saatavuus. Asiakkaat ohjautuvat tarkoituksenmukaisesti eri lainsäädännön mukaisiin palveluihin palvelutarpeen arvioinnin perusteella.

Vammaispalvelulakia sovelletaan erityispalveluiden järjestämiseen niille vammaisille henkilöille, jotka tarvitsevat vamman tai sairauden aiheuttaman pitkäaikaisen fyysisen, kognitiivisen, psyykkisen, sosiaalisen tai aisteihin liittyvän toimintarajoitteen vuoksi tarvitsevat välttämättä apua tai tukea tavanomaisessa elämässä. Vammaispalvelulain perusteella järjestetään palveluita vain, jos muussa laissa tarkoitetut palvelut eivät ole henkilön yksilöllisen palvelutarpeen ja edun kannalta sopivia ja riittäviä. Asiakkaan edusta säädetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 4 ja 5 pykälissä.

Vammaisen henkilön palvelut järjestetään ensisijaisesti sosiaalihuoltolain, terveydenhuoltolain (1326/2010), ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012), varhaiskasvatuslain (540/2018), perusopetuslain (628/1998) tai muun ensisijaisen lain perusteella.

Vammaispalvelulain mukaisia palveluja järjestetään vain, jos ensisijaisessa lainsäädännössä tarkoitetut palvelut eivät ole sopivia tai riittäviä. Ensisijaisen lainsäädännön mukaan järjestettävistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista voidaan periä maksu siten kuin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa (734/1992) säädetään. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista määrättävä maksu on jätettävä määräämättä tai perimättä tai sitä on alennettava, jos maksu estää vammaisen henkilön palveluiden yksilöllisen järjestämisen tai vaikeuttaa sitä olennaisesti. Tämä täydentää sitä, mitä asiakasmaksulaissa (11 §) jo säädetään maksun alentamisesta tai perimättä jättämisestä.

Soveltamisohjetta on valmisteltu pitkässä prosessissa vuoden 2024 keväästä alkaen. Ohjeen laatimiseen on osallistettu eri vaiheissa valmistelutyötä vammaisia henkilöitä edustavia järjestöjä, hyvinvointialueen vammaisneuvoston edustajia ja sosiaalityön ja vammaispalvelujen henkilöstöä.

Maan hallitus on antanut eduskunnalle vuoden 2026 talousarvioesitykseen liittyvän esityksen vammaispalvelulain 2 §:n muuttamisesta. Mikäli eduskunnan hyväksymä vammaispalvelulain 2. pykälän muutos vaikuttaa liitteenä olevan soveltamisohjeen sisältöön, on ohjetta tältä osin tarkennettava.

Vammaisneuvosto on antanut lausunnon soveltamisohjeesta 10.12.2025

Sektorijohtaja työikäiset Penttinen Erkki
ehdottaa, että hallitus

- päättää hyväksyä liitteenä olevan Pohjanmaan hyvinvointialueen vammaispalvelulain soveltamisohjeen, joka tulee voimaan 1.1.2026 alkaen.
- päättää, että liitteenä olevaan ohjeeseen voi viranhaltija tehdä pienet tekniset tarkistukset ja korjaukset mahdollisesti havaitun virheen poistamiseksi.

Päätös:

Jakelu

Liitteet

Liite 5 Vammaispalvelulain mukaiset soveltamisohjeet 2026

Liite 6 Pöytäkirjan ote §66 Vammaisneuvosto

10

Soveltamishjeet liikkumista tukevan palvelun myöntämiselle Pohjanmaan hyvinvointialueella 2026

Aluehallitus 19.01.2026

ÖVPH/7608/00.01.02.01/2025

Valmistelija Penttinen Erkki
Monika Kankaanpää
Susanne Ståhl
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Soveltamishje koskee liikkumista tukevan palvelun myöntämistä Sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukaan § 23. Tekstissä käytetään Sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua synonyymina liikkumista tukevaan palveluun.

Hyvinvointialueen sosiaalihuollon ammattihenkilöt (sosiaalityöntekijä, tai sosiaaliohjaaja) ohjaavat ja antavat neuvoja vammaispalvelulain ja erityishuoltolain mukaisia palveluja koskeissa asioissa.

Sosiaalihuoltolain mukainen liikkumista tukeva palvelu ei ole subjektiivinen oikeus. Palvelun myöntäminen perustuu tarveharkintaan. Sosiaalihuoltolain mukaisesti esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne, mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne, on ensisijainen tapa järjestää liikkumista tukeva palvelu. Taksi ei ole siten ensisijainen tapa järjestää liikkumista tukevaa palvelua.

Liikkumista tukeva palvelu on määrärahasidonnainen palvelumuoto, joka myönnetään talousarvion puitteissa. Hyvinvointialue voi päättää myöntämisen perusteista, matkojen määrästä, matkojen pituudesta sekä omavastuusta matkoille. Liikkumisen tukea järjestetään sellaisille henkilöille, jotka tarvitsevat liikkumisen tukea toimintakyvyn heikentymisen johdosta sekä muille liikkumisessa tukea tarvitseville henkilöille, jotka eivät ole oikeutettuja vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista annetun lainsäädännön mukaisiin (vaikeavammaisten) kuljetuspalveluihin.

Sektorijohtaja työikäiset Penttinen Erkki
ehdottaa, että hallitus

- päättää hyväksyä liitteenä olevan Pohjanmaan hyvinvointialueen liikkumista tukevan palvelun myöntämiselle soveltamishjeen, joka tulee voimaan 1.1.2026 alkaen.
- päättää, että liitteenä olevaan ohjeeseen voi viranhaltija tehdä pienet tekniset tarkistukset ja korjaukset mahdollisesti havaitun virheen poistamiseksi.

Päätös:

Jakelu

Liitteet

Liite 7 SHL Soveltamishje liikkumisen tukemiseen 2026

11

Ikäihmisten pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen myöntämisperusteet 2026

Aluehallitus 19.01.2026

ÖVPH/235/00.01.02.01/2026

Valmistelija Kotanen Heidi
Björkqvist Monika
Pellfolk Tony
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Ikäihmisten pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen myöntämisperusteet on päivitetty vuodelle 2026. Asiakirja sisältävät ympärivuorokautisen palveluasumisen, intervallihoidon sekä laitoshoidon myöntämisperusteet. Kriteereihin tehty muutokset näkyvät tekstissä (liite) punaisella.

Päivityksen tarkoituksena on luoda selkeämpi perusta päätöksenteolle ja palvelun myöntämiselle muuttamalla RAI-mittarien arvoja. Selkeästi määritellyt RAI-arvot henkilökohtaisille toiminnoille edistävät johdonmukaista arviointia ja vähentävät tulkintaeroja viranhaltijoiden välillä. RAI-mittarien arvot toimivat suuntaa antavina päätöksenteossa. Tavoitteena on, että yksiköiden asiakasrakenne on tasapuolisempi ja hoidon kuormitus jakautuu tasaisemmin.

Alla olevassa taulukossa on vertailu hyvinvointialueen aiemmin vahvistettujen kriteerien ja uusien ehdotettujen RAI-arvojen välillä, jotka toimivat suuntaa antavina palvelun myöntämistä koskevissa päätöksissä. Taulukossa on myös vertailu kahden muun hyvinvointialueen kriteereihin.

Ympärivuorokautinen palveluasuminen ÖVPH

Mittari	Kriteerit 2025	Ehdotus 2026	Vertailu Etelä-Karjalan hva	Vertailu Pirkanmaan hva
ADLH-mittari 0–6	ADLH 3–6	ADLH 3	ADLH 4 tai suurempi	ADLH 2
CPS-mittari 0–6	CPS 2–6	CPS 3	CPS 4 tai suurempi	CPS 3
MAPLE-mittari	MAPLE 4–6, 4 om CHESS=3	MAPLE 4	MAPLE 4 tai suurempi	MAPLE 5
IHIER-C mittari 0–6	IHIER-C 5	IHIER-C 5	IADLP 4 tai suurempi	IADLCH 6

Sektorijohtaja ikäihmiset Kotanen Heidi

esittää, että hallitus hyväksyy ikäihmisten ympärivuorokautisen palveluasumisen myöntämisperusteet vuodelle 2026 liitteenä olevan asiakirjan mukaisesti.

Päätös:

Jakelu

Liitteet

- Liite 8 Ikäihmisten pitkäaikaisen ympärivuorokautisen asumisen myöntämisperusteet 2026,
muutokset näkyvissä
- Liite 9 Ikäihmisten pitkäaikaisen ympärivuorokautisen asumisen myöntämisperusteet 2026

12

Kotiin annettavien palveluiden myöntämisperusteet 2026

Aluehallitus 19.01.2026

ÖVPH/238/00.01.02.01/2026

Valmistelija Kotanen Heidi
Björkqvist Monika
Pellfolk Tony
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 486 7593, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Ikäihmisten kotiin annettavien palveluiden myöntämisperusteet 2026 on päivitetty. Myöntämisperusteisiin tehdyt muutokset näkyvät tekstistä (liite) punaisella.

Päivityksen tarkoituksena on luoda selkeämpi perusta päätöksenteolle ja palvelun myöntämiselle muuttamalla RAI-mittarien arvoja. Selkeästi määritellyt RAI-arvot henkilökohtaisille toiminnoille edistävät johdonmukaista arviointia ja vähentävät tulkintaeroja viranhaltijoiden välillä. RAI-mittarien arvot toimivat suuntaa antavina päätöksenteossa. Tavoitteena on, että yksiköiden asiakasrakenne on tasapuolisempi ja hoidon kuormitus jakautuu tasaisemmin.

Alla olevassa taulukossa on vertailu hyvinvointialueen aiemmin vahvistettujen kriteerien ja uusien ehdotettujen RAI-arvojen välillä, jotka toimivat suuntaa antavina palvelun myöntämisestä koskevissa päätöksissä. Taulukossa on myös vertailu kahden muun hyvinvointialueen kriteereihin.

Kotiin annettavat palvelut - myöntämisperusteet ÖVPH

Mittari	Kriteerit 2025	Ehdotus 2026	Vertailu Etelä-Karjalan hva	Vertailu Pirkanmaan hva
ADLH-mittari 0–6	ADLH 1–2	ADLH 2	ADLH 2 tai suurempi	ADLH 1
CPS-mittari 0–6	CPS ≤3	CPS 2	CPS 2 tai suurempi	CPS 2
MAPLE-mittari 0–5	MAPLE 3	MAPLE 3	MAPLE 2 tai suurempi	MAPLE 3
IHIER-C mittari 0–6	IHIER-C 3	IHIER-C 3	IADLP 32 tai suurempi	IHIER-C 4

Sektorijohtaja ikäihmiset Kotanen Heidi

ehdottaa, että hallitus hyväksyy kotiin annettavien palveluiden myöntämisperusteet 2026 liitteenä olevan asiakirjan mukaisesti.

Päätös:

Jakelu

Liitteet

Liite 10 Kotiin annettavat palvelut 2026, muutokset näkyvissä

Liite 11 Kotiin annettavat palvelut 2026

13

Ikäihmisten yhteisöllisen asumisen kriteerien päivitys vuodelle 2026

Aluehallitus 19.01.2026

ÖVPH/298/00.01.02.01/2026

Valmistelija Kotanen Heidi
Björkqvist Monika
Pellfolk Tony
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihde), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Pohjanmaan hyvinvointialue on laatinut ikäihmisten yhteisöllisen asumisen toimintamallin, joka hyväksyttiin hyvinvointialueen hallituksessa 17.6.2024 § 138. Toimintamalli sisältää ikäihmisten yhteisöllisen asumisen kriteerit. Koska yhteisöllisen asumisen kriteerit ovat samat kuin kotiin annettavien palvelujen kriteerit, myös nämä on päivitettävä asiakirjaan. Toimintamalliin tehdyt muutokset näkyvät tekstissä (liite) punaisella.

Sektorijohtaja ikäihmiset Kotanen Heidi

ehdottaa, että hallitus hyväksyy yhteisöllisen asumisen toimintamalliin sisältyvät kriteerit vuodelle 2026 liitteenä olevan asiakirjan mukaisesti.

Päätös:

Jakelu

Liitteet

- Liite 12 Palvelukuvaus Yhteisöllinen asuminen 1.0 2026, korjaukset näkyvissä
- Liite 13 Palvelukuvaus Yhteisöllinen asuminen 1.0 2026

14

Työikäisten sektorijohtajan irtisanoutuminen eläkkeelle siirtymisen johdosta

Aluehallitus 19.01.2026

ÖVPH/233/01.01.04.00/2026

Valmistelija Berg Päivi
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 128 6234, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Työikäisten sektorijohtaja on jättänyt irtisanoutumisilmoituksen siirtyäkseen eläkkeelle 1.8.2026 alkaen.

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön mukaisesti sektorijohtaja kuuluu johtaviin viranhaltijoinin (§ 36). Johtavat viranhaltijat valitsee aluehallitus (§ 18) ja hallintosäännön mukaisesti ilmoitus virkasuhteen irtisanomisesta tuodaan palveluhteeseen ottavalle viranomaiselle tiedoksi (§ 62).

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että aluehallitus merkitsee tiedoksi työikäisten sektorijohtajan irtisanoutumisen virasta 1.8.2026 alkaen.

Päätös:

Jakelu

Liitteet

Liite 14 Uppsägning E Penttinen - Irtisanoutuminen E Penttinen

15

Työikäisten sektorijohtajan viran auki julistaminen

Aluehallitus 19.01.2026

ÖVPH/236/01.01.01.01/2026

Valmistelija Berg Päivi

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Sektorijohtajan virantäyttö kuuluu hallintosäännön mukaisesti aluehallituksen toimivaltaan (§18). Työikäisten sektorijohtajan virka tulee avoimeksi 1.8.2026 alkaen viranhaltijan siirtyessä eläkkeelle. Käytännössä aktiivinen viranhoito päättyy jo aiemmin vuosilomien johdosta.

Hallintosäännön § 37 mukaisesti hyvinvointialueella on kolme (3) sektorijohtajaa; sektorijohtaja lapset, nuoret ja perheet, sektorijohtaja työikäiset sekä sektorijohtaja ikäihmiset. Yhdessä sektorijohtajat johtavat väestön näkökulmasta hyvinvointialueen kokonaisuutta.

Sektorijohtajan tehtävänä on:

1. määrittää sektorin palvelutarpeet ja seurata niiden toteutumista;
2. yhdessä muiden sektorijohtajien kanssa määrittää koko väestöä, tai jonkun tietyn väestöryhmää koskevat palvelutarpeet ja seurata niiden toteutumista;
3. valmistella sektorin palvelutuotantoa, tuotantomallia, palveluverkkoa, rahoitusta, laatua ja valvontaa koskevat strategiset linjaukset;
4. vastaa rajapintoihin sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyvästä yhteistyöstä hyvinvointialueen kuntien ja muiden toimijoiden kanssa;
5. valmistella tai johtaa valmistelutyötä koskien sektorin asioita aluehallitukselle;
6. ohjata organisaatiota oikeaan suuntaan väestön tarpeiden mukaisesti sekä huolehtia palveluiden integraation edistämisestä koko organisaatiossa; sekä
7. toteuttaa muut hyvinvointialuejohtajan määräämät tehtävät.

Sektorijohtajat raportoivat hyvinvointialuejohtajalle. Hyvinvointialuejohtaja määrää sektorijohtajan sijaisen, kun sektorijohtaja on poissa tai esteellinen.

Kelpoisuussäännön mukaisesti vaatimuksena virkaan on soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja hyvä suullinen ja kirjallinen taito molemmissa kansalliskielissä. Työikäisten sektorijohtajan virantäytössä painotetaan laajaa sosiaalialan koulutusta, osaamista ja työkokemusta.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus

1. käynnistää työikäisten sektorijohtajan virantäytön
2. nimeää virantäyttöä valmistelevalle työryhmän

Päätös:

Jakelu

16

Vastaus valtuustoaloitteeseen syöpäpotilaiden palliatiivisesta hoidosta Pohjanmaan hyvinvointialueella, A-B Forth-Snellman ym.

Aluehallitus 19.01.2026

ÖVPH/4269/00.02.00/2025

Valmistelija Kotanen Heidi
Syrén Johanna

Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

RKP:n valtuustoryhmäläiset (Forth-Snellman, Jusslin, Backull, Gädda) ovat jättänyt valtuustoaloitteen 2.6.2025. Aloitteessa toivotaan selvitystä eri-ikäisten syöpäpotilaiden palliatiivisen hoidon turvaamisesta. Aloitteen tekijät toivovat, että hyvinvointialueella on varasuunnitelma tarjota hoitoa mahdollisimman lähellä potilaan kotia. Aloitteessa ehdotetaan panostusta pienempään yksikköön esimerkiksi Oravaisten entisen yleislääketieteen osaston tiloissa tai varattavissa olevia paikkoja Mustasaaresta.

Pohjanmaan hyvinvointialueella on viime vuosina panostettu merkittävästi palliatiivisen hoidon ja saattohoidon kehittämiseen sekä resurssien vahvistamiseen. Palliatiivisen hankkeen päätyttyä vuoden 2023 marraskuussa hankkeessa palkatut sairaanhoitajat on vakinaistettu, ja kotisairaalaan on palkattu kaksi uutta sairaanhoitajaa palliatiiviseen hoitoon, toinen keskiselle ja toinen pohjoiselle alueelle. Lisäksi palliatiiviselle poliklinikalle on palkattu sairaanhoitaja tarjoamaan psykososiaalista tukea potilaille ja heidän läheisilleen. Kotisairaalan toimintaa on laajennettu alueella, vaikkakin palvelut kattavat muutakin kuin palliatiivista hoitoa. Kotisairaaloiminta tulee laajenemaan kevään 2026 aikana myös Kristiinankaupunkiin.

Osaamisen vahvistaminen on ollut jatkuvaa. Palliatiivisen poliklinikan ja keskeisen alueen kotisairaalan lääkäreillä on palliatiivisen hoidon erityispätevyys, ja myös keuhkosairauksien ja syöpätautiin erikoisalalla osa lääkäreistä on suorittanut erityispätevyyden. Palliatiivisessa keskuksessa toimii klininen erityissairaanhoitaja, joka on suorittanut palliatiivisen hoidon erityisopinnot, ja useilla osastoilla hoitajilla on vastaavat koulutukset. Syöpä- ja veritautien osastolla kaikki hoitajat ovat suorittaneet saattohoitopassin verkkokurssin. Syöpä- ja verisuonitautien sekä palliatiivisella osastolla on muutamia sairaanhoitajia, jotka ovat erikoistuneet palliatiiviseen hoitoon (30 op). Samoin kotisairaalaan on palliatiiviseen hoitoon erikoituneita sairaanhoitajia. Alueella toimii myös koulutusosasto omaava lääkäri, joka mahdollistaa erityispätevyyden suorittamisen. Koulutusta järjestetään säännöllisesti muun muassa vuosittain pidettävällä alueellisella koulutuspäivällä ja kahdesti vuodessa verkostotapaamisilla. Lisäksi perusterveydenhuollossa on perustettu saattohoitovastaavien verkosto (SAHOVA), ja palliatiivisen hankkeen aikana järjestettiin asumispalveluihin suunnattu koulutuskokonaisuus.

Yhteistyötä tehdään tiiviisti eri erikoisalojen, yksiköiden ja toimijoiden kanssa.

Palliatiivisesta keskuksella annetaan konsultaatioita keskussairaalan osastoille, ja poliklinikkaa voi konsultoida myös sairaalan ulkopuolelta. Kotisairaalan ja palliatiivisen keskuksen välinen yhteistyö on tiivistä. Uusia potilasryhmiä, kuten dialyysi- ja sydämen vajaatoimintapotilaita, on pyritty tuomaan palliatiivisen hoidon piiriin, ja liikkuvan sairaalan sairaanhoitajille on järjestetty kipupumppukoulutusta kotona annettavan hoidon tueksi.

Palliatiivisen hoidon toteutuksessa painotetaan potilaan toiveiden mukaista, hyvin suunniteltua elämän loppuvaiheen hoitoa, jonka avulla pyritään mahdollistamaan kotona asuminen mahdollisimman pitkään ja vähentämään laitoshoidon tarvetta.

Hoitosuunnitelmat laaditaan keskustellen potilaan ja läheisten kanssa, ja niissä huomioidaan sekä fyysisten oireiden hoito että psyykkisen, sosiaalisen ja hengellisen tuen tarpeet. Tukiosastoina toimivat yleislääketieteen osastot ja syöpä- ja veritautien osastolla on interventiopaikkoja vaativan kivun hoitoon. Uudessa H-rakennuksessa potilashuoneet

on suunniteltu rauhallisiksi ja esteettömiksi. Palliatiivinen keskus on saanut uudet, rauhalliset ja esteettömät tilat S-talosta. Mikäli potilas tarvitsee ympärivuorokautista hoitoa, on mahdollista järjestää osastopaikka tukiosastona toimivien yleislääketieteen osastoilta. Akuutti yleislääketieteen osastopaikkoja on tällä hetkellä Pietarsaassa, Vaasassa ja Närpiössä. Palliatiivisen hoidon keskittäminen kolmelle yleislääketieteen osastolle on perusteltua ottaen huomioon erityisosaamisen, jota tämä hoito edellyttää. Näin varmistetaan, että henkilökunnalla on se erityisosaaminen, jota palliatiiviset potilaat tarvitsevat. Osastoilla, joilla on palliatiivisia paikkoja, on lisäksi hieman korkeampi henkilöstömitoitus kuin muilla osastoilla, mikä on tärkeää ottaen huomioon palliatiivisen potilaan ja hänen läheistensä vaativat hoito- ja tukitarpeet. Kotisairaalan tukipaikkoja on alueella 4, jotka on erityisesti varattu palliatiivisille potilaille.

Haasteina nähdään henkilöstöpula ja henkilöstön vaihtuvuus sekä lääkehoidon toteuttamiseen liittyvät lainsäädännölliset rajoitteet. Lisäksi pitkät välimatkat etenkin eteläisellä ja pohjoisella alueella tuovat omat haasteensa palvelujen järjestämiseen.

Yhteenvedona voidaan todeta, että Pohjanmaan hyvinvointialueella on vahva palliatiivinen osaaminen ja motivoitunut henkilökunta. Kehittämistyötä jatketaan edelleen, jotta palliatiivisen hoidon ja saattohoidon laatu ja saatavuus voidaan turvata koko alueella. Palliatiivista hoitoa on kehitetty Pohjanmaalla kansallisten suositusten mukaisesti. Palliatiivisen hoidon työryhmä on jatkanut kehitystyötä ja työryhmän tavoitteena on palliatiivisten potilaiden perustason, taso A ja taso B, 24/7 paikkojen turvaaminen Pohjanmaalla, huomioiden STM-suositus sekä alueelliset edellytykset. Yhden osaston profiili on muutettu erityisosaamista vaativaksi palveluksi, asiantuntija antaa osaamista sekä osastolle että kotisairaanhoidon. Palliatiivinen hoito on kehittynyt alueella merkittävästi viime vuosien aikana. Pohjanmaalla pystymme tarjoamaan laadukasta palliatiivista hoitoa kaikenikäisille.

Sektorijohtaja ikäihmiset Kotanen Heidi

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa vastauksen valtuustoaloitteeseen selontekona aluevaltuustolle. Hallitus ehdottaa valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Jakelu

Liitteet

Liite 15 67. ALOITE SYÖPÄPOTILAIDEN PALLIATIIVISESTA HOIDOSTA POHJANMAAN
HYVINVOINTIALUEELLA

17

Vastaus valtuustoaloitteeseen 10.2.2025 koskien aikalisää Pohjanmaan hyvinvointialueen yleislääketieteen osastojen sulkemisiin, R. Bystedt ym

Aluehallitus 19.01.2026

ÖVPH/1261/00.02.00/2025

Valmistelija Kotanen Heidi
Palmberg Christian
Syrén Johanna
Lisätietoja: puhelinnumero: 06 218 1111 (vaihe), etunimi.sukunimi@ovph.fi

Valtuustoaloite on jätetty 10.2.2025. Aloitteessa pyydetään väliarviointia yleislääketieteen osastojen sulkemisiin liittyen. Aloitteessa ehdotetaan päätösten uudelleen käsittelemistä, tilojen hyödyntämistä vähentämään keskussairaalaan päivystyksen painetta ja neuvotteluita kiinteistöjen vastikkeista, jotka pohjautuvat käyttökuluihin. Lisäksi aloitteessa ehdotetaan eri yksiköiden henkilöstön mukaan ottamista kehittämään hoidonporrastusta ja näin vähentämään päivystyksen kuormitusta.

Yleislääketieteen osastojen sulut alkoivat ensimmäisessä Tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelman vaiheessa 2024 ja tällöin suljettiin yksi osasto Pietarsaaresta ja Vaasasta sekä Laihian vuodeosasto. Näiden kolmen osaston yhteispaikkamäärä oli 45 paikkaa. Toisessa vaiheessa vuonna 2024, (hallituksen kokous 25.11.2024 §262, §265) päätettiin kahden lisäosaston sulkemisesta, Vöyrin osasto ja Kristiinan kaupungissa sijaitseva Selkämeren terveyden osasto. Vuoden 2025 aikana on suljettu vain Vöyrin yleislääketieteen osasto (12 paikkaa). Pihlajalinnan Selkämeren terveyden osaston suhteen neuvottelut ovat jatkuneet vuoden 2025 aikana. Tällä hetkellä käytössä on kahdeksan yleislääketieteen osastoa. Lisäksi palliatiivinen osasto Vaasan keskussairaalan H-talossa tarjoaa hoitoa yleislääketieteen hoitotasolla. Kahdeksan yleislääketieteen osastoa on jaettu akuutin hoidon osastoiksi (4 kpl) ja arvioivan ja kuntouttavan hoidon (4 kpl) osastoihin.

Osastojen profiloinnin osalta työ on vielä kesken. Arviointi- ja kuntoutusosastoilla on tällä hetkellä suurin osa potilaista asumispalvelupaikkaa odottavia. Kristiinankaupungin osaston sulkeminen tulee tapahtumaan vuoden 2026 alkupuolella (-14 paikkaa). Päätös on tehty myös Pietarsaaren vaativan kuntoutuksen osaston ja yleislääketieteen osastojen yhdistämisestä. Yhdistymisen myötä yleislääketieteen paikkoja vähenee kahdeksan (8) paikkaa. Määrään vaikuttaa lasketaanko geriatriset paikat osaksi erikoissairaanhoidtoa, tällöin yleislääketieteen paikkamäärä vähennys olisi 13 paikkaa.

Muutosten jälkeen yleislääketieteen paikkoja on käytössä 185 (97 paikkaa suljettu). Näistä osastopaikoista on tämän vuoden aikana ollut 42 - 73 paikkaa asumis- ja kotiin vietävään palveluun odottavien asiakkaiden/potilaiden käytössä. Palveluketjun sujuvoittaminen kevyempiin palveluihin mahdollistaa yleislääketieteen paikkojen riittävyyden ja jopa paikkamäärän vähentämisen.

Paikkavähennyksistä huolimatta potilasmäärä, joka on odottanut ympärivuorokautista asumispaikkaa yleislääketieteen osastolla ei ole noussut. Vuoden 2024 aikana odottajia määrä on vaihdellut 50-90 potilaan välillä. Vuosien 2025 aikana odottajien määrä on vaihdellut 42-79 välillä.

Kevyempiä palveluita on kehitetty yleislääketieteen paikkojen vähentyessä hyvinvointialueen toiminnan aikana. Kotiin vietäviä palveluita, joihin on panostettu ovat kotihoito, kotisairaala, Liisa-liikkuva sairaala, kotikuntoutus ja kotiuttamisen tuen tiimi (entinen tehostettu kotikuntoutus). Lisa-liikkuva sairaala toimii Pietarsaaren ja Vaasan alueella. Kotiuttamisen tuen tiimi Vaasassa, mutta tätä toimintamallia on tarkoitus laajentaa myös Pietarsaareen vuoden 2026 alkupuolella. Kotiuttamisen tuen tiimille suunnitellaan soveltuvaa mallia myös muihin kuntiin. Kotikuntoutusta tarjotaan koko alueella ja

kotisairaala toimintaa tullaan laajentamaan vuoden 2026 alkupuolella myös Kristiinankaupunkiin.

Päivystyksen kuormitukseen vaikuttavia tekijöitä on useita, eikä yksistään yleislääketieteen osastopaikkojen vähentäminen ole ainut tekijä. Päivystykseen on kohdistunut enemmän painetta jo vuodesta 2014 lähtien, kun Vaasassa siirryttiin yhteispäivystykseen ja kunnat samalla lopettivat omat päivystyksensä ja iltavastanottonsa asetusten mukaisesti. Päivystyksessä on aina ollut sekä ruuhkaisia että rauhallisempia aikoja – se kuuluu toiminnan luonteeseen. Juhlapyhät ovat perinteisesti olleet vilkkaampia ajankohtia. Hyvinvointialueelle siirtymisen myötä toiminta on koottu yhden organisaation alle, mikä on parantanut läpinäkyvyyttä ja tuonut esiin haasteita ja epäkohtia aiempaa helpommin. Toisaalta yksi organisaatio mahdollistaa myös ongelmien ratkaisemisen sujuvammin. Päivystyksen läpimenoajat ovat lyhentyneet aikaisemmasta.

Yleislääketieteen osastoilla olevat potilaat, jotka eivät pääse siirtymään oikean palvelun piiriin ovat ruuhkauttaneet osastoja ja täten myös kuormittaneet päivystystä. Palveluketjun virtausta on pyritty kehittämään koko hyvinvointialueen toiminnan aikana ja myös ennen sitä. Myös vuoden 2025 aikana tämän palveluketjun kehittäminen on ollut keskiössä. Toimenpiteitä on tehty yhteistyössä kotihoidon, osastojen, koordinoitikeskuksen, palveluohjauksen, kotiuttamisen tuen ja päivystyksen kanssa yhdessä. Tässä kehittämistyössä on myös kuultu henkilöstöä käymällä läpi eri palveluita.

Teema: 24 /7 paikkojen optimaalinen käyttö -työryhmä on toiminut aktiivisesti koko vuoden 2025 aikana. Kaikki toimialat sote-keskusta lukuun ottamatta on osallistunut palveluiden kehittämiseen asiakas- ja potilasnäkökulmasta mahdollistaen sujuvammat ja oikea-aikaisemmat palvelut. Joulukuussa 2025 järjestettiin kehitystyötä käsittelevä seminaari, jonka paneelikeskusteluun osallistui eri palveluiden työntekijöitä jakamaan näkemyksiään kehitystyön edistämisestä. Tämä kehitystyö tulee jatkumaan myös vuoden 2026 aikana, seuraamalla tilannekuvaa ja kehittämällä edelleen palveluita henkilöstön ja toimialojen kanssa. Vuoden 2026 tulevien osastopaikkavähennysten suhteen on tehty riskikartoitus ja laadittu toimenpiteet riskien ehkäisemiseksi.

Viikottaisessa operatiivisessa tilannekuvassa seurataan muun muassa yleislääketieteenosastojen kuormitusta. Koko palveluketjun kannalta haaste on, että asiakkaita on väärissä palveluissa. Toimenpiteitä on jo tehty, mutta muutokset näkyvät hitaasti ja vaativat vielä suurempia panostuksia niihin palveluihin, joita haluamme painottaa eli kotiin vietäviä palveluita.

Kiinteistöjen käyttöön liittyen vastuuhenkilöt ovat neuvotelleet kuntien kanssa tarvittavien kiinteistöjen osalta. Hyvinvointialueella on suuret säästötavoitteet myös vuokratulujen osalta vuodelle 2026. Väestön palveluiden tarpeen tulee ohjata palveluiden tarjoamista ja sen myötä myös tilojen käyttöä. Tilojen käyttöä joudutaan tiivistämään ja sopeuttamaan siihen, mikä on alueen asukkaiden palveluiden tarve.

Sektorijohtaja ikäihmiset Kotanen Heidi

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa vastauksen valtuustoaloitteeseen selontekona aluevaltuustolle. Hallitus ehdottaa valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Jakelu

Liitteet

Liite 16 59. Aikalisä Pohjanmaan hyvinvointialueen yleislääketieteen osastojen sulkemisiin

18

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien ikäihmisten asumismahdollisuuksia, J. Borg ym.

Aluehallitus 19.01.2026

ÖVPH/752/00.02.00/2025

Valmistelija Kotanen Heidi
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 486 7593, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Johanna Borg (RKP) ym. ovat jättäneet valtuustoaloitteen 8.1.2025 koskien ikäihmisten asumismahdollisuuksia. Aloite pyytää huomioimaan pienempien vanhushuollon yksiköiden tarpeen ja mahdollisuudet tulevissa palveluverkkosuunnitelmissa. Aloitteessa nostetaan esiin ikäihmiset ja heidän omaisensa, jotka saattavat joutuvat kulkemaan pitkiä matkoja päästäkseen tervehtimään asumisyksiköissä asuvia läheisiään. Aloitteessa tuodaan esiin, että pienemmät asumisyksiköt ympäri Pohjanmaata mahdollistaisivat sen, että ikäihmiset voisivat asua lähellä sosiaalisia kontaktejaan ja verkostojaan myös silloin, kun hoidon tarve on kasvanut niin suureksi, ettei enää pärjää kotona. Tämän nähdään myös helpottavan ja tukevan tarjottavaa hoivaa ja huolenpitoa.

Taustaa

Ikäihmisten palveluasumista järjestetään Pohjanmaan hyvinvointialueella sosiaalihuoltolain mukaisina palveluina joko yhteisöllisenä asumisena tai ympärivuorokautisena palveluasumisena. Yhteisöllisen asumisen palvelupaikkoja on hyvinvointialueella 111. Näistä Kristiinankaupungissa ja Närpiössä 69 paikkaa, ja Mustasaarella ja Vöyrissä 42 paikkaa (Solhörnän tällä hetkellä 15/30). Yhteisöllisen asumisen lisäksi monessa kunnissa on senioriasumista, joiden omistaja on esim kunnat, yritykset tai kolmassektori. Ympärivuorokautista palveluasumista on tarjolla ikäihmisille kaikissa Pohjanmaan alueen kunnissa, ainoastaan Kaskisissa ei ole ympärivuorokautista palveluasumista Mariakodin sulkemisen jälkeen. Kaskinen sijaitsee noin 12 km päässä Närpiöstä, joten tällöin Närpiössä sijaitsevat palvelut voidaan tulkita lähipalveluiksi.

Omia ja ostopalveluina tuotettuja ympärivuorokautisia asumispaikkoja on vähennetty kaikissa kunnissa paitsi Luodossa ja Korsnäsissä.

Ympärivuorokautisen palveluasumispaikkojen vähennyksien syinä ovat olleet: asumispaikkojen määrä suhteessa ikäihmisten määrään, kiinteistöjen kunto, yksikköjen koko, valtakunnalliset vaatimukset, paikkojen pitkäaikainen käyttämättömyys, haasteet henkilöstön saatavuudessa sekä se, että yksikkö on voinut vaihtaa asumismuotoaan kevyempään, esimerkiksi yhteisölliseen asumiseen tai senioriasumiseen.

Pohjanmaan hyvinvointialueen kotona asuvien määrä vuonna 2024 oli 92,1 %:ia ja tavoitteena vuodelle 2026 on nostaa %-osuutta 94 %:iin. Koko maan % osuus vuonna 2024 oli 93,1 %:ia.

Väestörakenteen kehitys Pohjanmaalla

Pohjanmaan yli 75 -vuotiaiden määrä tulee ennusteen mukaan kasvamaan noin 25 %:ia vuoteen 2040 mennessä verrattuna vuoteen 2024. Ennusteiden mukaan + 85-vuotiaiden määrä tulee kasvamaan Pohjanmaalla vuoteen 2040 mennessä + 73 %:ia verrattuna vuoteen 2024. Ikäihmisten osuuden kasvu vaihtelee kunnittain. Ikäihmisten määrällinen kasvu on kuitenkin pienempi Pohjanmaalla verrattuna muuhun Suomeen verrattuna.

Prosentuaalisesti suurin kasvu + 85-vuotiaissa vuoteen 2040 mennessä tapahtuu Laihian, Pedersören ja Kaskisen + 85-vuotiaiden määrässä. Pienin prosentuaalinen kasvu taas Närpiössä, Maalahdessa ja Kristiinankaupungissa.

Pienet hajautetut yksiköt verrattuna isompiin yksiköihin

Kun vertaillaan suuria ja pieniä asumisyksiköitä ikäihmisten ympärivuorokautisessa palveluasumisessa, korostuvat niin kustannus- kuin palvelunäkökulmat. Suuret yksiköt ovat usein tehokkaampia henkilöstön ja tilojen käytössä, koska niissä voidaan hyödyntää synergiaetuja, jakaa tehtäviä laajemmalle tiimille ja järjestää erikoispalveluita keskitetysti. Tällöin myös kustannukset asukasta kohden voivat jäädä pienemmiksi, ja yksikön toiminnan kehittäminen on helpommin hallittavissa.

Pienet yksiköt koetaan tarjoavan kodinomaisempaa ja yksilöllisempää hoivaa. Ne mahdollistavat asukkaille tutun ympäristön ja vähentää esimerkiksi pitkiä välimatkoja omaisille, joka myös aloitteessa nostettiin esiin. Lisäksi pienemmät yksiköt saattavat lisätä asukkaiden hyvinvointia ja turvallisuuden tunnetta. Kuitenkin pienemmät yksiköt vaativat usein korkeampaa henkilöstömitoitusta, eivätkä ne ole yhtä kustannustehokkaita kuin suuremmat yksiköt. Toisaalta isommat keskitetyt yksiköt voidaan toteuttaa ns. kortteleina isompiin kasvukeskuksiin, jolloin voidaan turvata kodinomainen ja viihtyisä asuinympäristö.

Palveluverkon kehittäminen rakennusinvestointien näkökulmasta

Alueellisen palveluverkon suunnittelussa on keskeistä huomioida rakennusinvestointeihin ja tilaratkaisuihin liittyvät pitkän aikavälin taloudelliset vaikutukset sekä sosiaalinen kestävyys.

Laajat uudisrakennushankkeet tai mittavat peruskorjaukset keskuskohteisiin saattavat alkuvaiheessa vaikuttaa tarkoituksenmukaisilta, mutta niihin liittyy huomattavia rakennuskustannuksia sekä tulevia käyttö- ja ylläpitokuluja. Nämä investoinnit lisäävät hyvinvointialueen taloudellista riskiä erityisesti tilanteissa, joissa väestörakenteessa tapahtuu muutoksia tai palvelutarpeet vaihtuvat.

Pienimuotoiset, paikallisesti hajautetut yksiköt saattavat tarjota kustannustehokkaan ja joustavan vaihtoehdon rakennusinvestointien näkökulmasta. Näitä voidaan toteuttaa hyödyntämällä olemassa olevia rakennuksia, mikä pienentää merkittävästi investointitarvetta. Palvelutuotannon näkökulmasta tämä on kustannustehotonta ja haasteita saattaa esiintyä myös henkilöstön saatavuudessa.

Pohjanmaan hyvinvointialue selvittää palveluverkkoa kehittäessään mahdollisuudet hyödyntää jo olemassa olevat tilat ja kiinteistöt. Oleellista on olemassa olevien rakennusten kunto, pohjaratkaisut ja vuokrataso. Esimerkiksi yhteisöllistä asumista kehitettäessä on kartoitettu kaikki olemassa olevat yksiköt, jotka on voitu muuttaa yhteisöllisen asumisen yksiköiksi.

Asumisyksiköiden kustannuksista suuri osa koostuu vuokratukustannuksista, jotka maksetaan kuntien kiinteistöyhtiöille. Hyvinvointialueen tekninen yksikkö käy jatkuvaa keskustelua hyvinvointialueen kuntien kanssa kiinteistöjen suunnitteluun ja vuokratasoon liittyen.

Lopuksi

Pohjanmaan hyvinvointialueen ikäihmisten ympärivuorokautista palveluasumista tarjotaan hajautetusti lähes jokaisessa alueen kunnassa. Palveluverkon peittävyttä on karsittu, mutta edelleen peittävyys on muuhun Suomeen verrattuna korkeimpien joukossa. Tulevaisuuden palveluverkkoa kehitettäessä tulee huomioida väestön kasvukehitys, yhteistyökumppanit palveluiden toteuttamisessa ja kiinteistöjen hallinnassa.

Ympärivuorokautisen palveluasumisen hoitoajat ovat lyhentyneet merkittävästi aikaisemmasta. Tällä hetkellä keskimääräinen hoitoaika on kaksi vuotta. Aikaisemmin palveluasumisessa saatettiin elää useita vuosia. Hoitoajan lyhentymisen ikäihmisten palveluasumisessa tulee huomioida myös palveluverkon kehittämisessä. Vuodelle 2026 ei ole suunnitteilla uusia ikäihmisten palvelupaikkojen vähentämisistä. Tavoitteena on, että

olemassa olevat paikat tulevat riittämään myös tulevana vuosina, kun kriteerien yhtenäistäminen alueella näkyy käytännössä.

Taloudellisen tilanteen sekä palvelurakenteen vertailun perusteella koko Suomeen nähden, Pohjanmaan hyvinvointialueen tavoitteena on siirtää painopistettä raskaammista palveluista kevyempiin palvelumuotoihin. Tämän siirtymän toteuttaminen on aloitettu kotihoidon ja kotona annettavien tukipalveluiden tehostamisella ja optimoinnilla, panostuksilla ja kehittämisellä liikkuviin sairaalapalveluihin, kotikuntoutukseen ja tehostettuun kotikuntoutukseen, kotisairaalaan, yhteisölliseen asumiseen, intervallihoitoon, omaishoidon tukeen ja perhehoitoon.

Johdon hallintopäällikkö Berg Päivi

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa vastauksen valtuustoaloitteeseen selontekona aluevaltuustolle. Hallitus ehdottaa valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Jakelu

Liitteet

Liite 17 55. Asumismahdollisuudet ikäihmisille Borg 9122024

19

Vastaus valtuustoaloitteeseen; Millainen on toimiva ikäihmisten hoitoketju tulevaisuudessa, G Jusslin

Aluehallitus 15.09.2025 § 182

Valmistelija Kotanen Heidi
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 486 7593, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Gunilla Juslin (RKP) ym. ovat jättäneet valtuustoaloitteen 9.12.2024 otsikolla; Millainen on ikäihmisten toimiva palveluketju tulevaisuudessa? Aloite koskee ikäihmisten eri palveluita ja palveluverkkoa sekä pohtii päättäjien ja virkamiesten tekemiä päätöksiä ja niiden kestävyyttä turvaamaan palvelut sekä maaseudun että kaupunkien asukkaille. Aloitteen laatijat haluavat vastauksia kysymyksiin, joiden vastaukset selventäisivät asukkaillemme suunniteltuja palveluita.

Taustaa palveluiden kehittämisestä raskaista kevyempiin palveluihin

Yksi tärkeimmistä tavoitteista ikäihmisten palveluiden kehittämisessä on ollut painopisteen siirtäminen raskaammista palveluista kevyempiin. Pohjanmaan palvelurakenne on painottunut enemmän raskaampiin palveluihin. Viime vuosien aikana on kehitetty kevyempiä palveluita ja erityisesti kotiin vietäviä palveluita. Toimintakykyä tukemalla ja parantamalla on mahdollista siirtää raskaampien palveluiden tarvetta myöhemmäksi.

Kansallinen tavoite on, että iäkäs ihminen voi asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään, jopa elämänsä loppuun saakka. Kun ihminen tarvitsee hoivaa ja huolenpitoa, hän saa sen kotonaan tai kodinomaisessa asuinympäristössä.

Sosiaali- ja terveysministeriö on laatinut laatusuosituksen aktiivisen ja toimintakykyisen ikääntymisen ja kestävien palveluiden turvaamiseksi 2024-2027. Laatusuosituksen keskeiset sisällöt ovat iäkkäiden aktiivisuuden, työurien ja toimintakyvyn edistäminen, vapaaehtoistoimintaan osallistuminen, teknologian hyödyntäminen hyvinvoinnin edistäjänä, asuminen ja asuinympäristöjen ikäystävällisyys, palvelujen toteuttaminen kestäväällä tavalla, laatuindikaattorit laadun ja vaikuttavuuden seurannassa sekä skenaariolaskelmat ennakoitujen asiakasmäärän mukaan.

Alla olevat kysymykset ovat aloitteesta ja vastaukset kysymyksiin löytyvät alla olevasta tekstistä.

Mitä panostuksia on tehty kotikuntoutukseen, ja toimiiko se koko hyvinvointialueella?

Hyvinvointialueiden aloittaessa kotikuntoutusta tarjottiin Pietarsaarta lukuun ottamatta vain kotihoidon asiakkaille. Kuntien osoittamat resurssit vaihtelivat kuntien välillä eikä kaikissa kunnissa ollut fysio- ja toimintaterapeutteja toteuttamassa kotikuntoutusta. Ikääntyneiden ryhmätoiminta oli lakkautettu korona-aikana Vaasaa lukuun ottamatta kaikissa kunnissa.

Hyvinvointialueen aloittaessa kotikuntoutus mahdollistui kaikille ikääntyneille henkilöille riippumatta heidän muista palveluista. Palvelulle määriteltiin koko alueelle yhteiset kriteerit. Jokaisessa kunnassa toimii nyt myös toiminta- ja fysioterapeutteja tukemassa hoitajia. Kotikuntoutuksen resursseja on jaettu siten, että ne jakautuvat tasaisesti koko alueelle. Uusi potilastietojärjestelmä mahdollistaa myös resurssien sujuvan käytön yli kuntarajojen.

Etäkuntoutusta on aloitettu viidessä kunnassa ja sitä tullaan laajennetaan koko alueelle. Sen avulla voidaan tarjota enemmän kuntoutuskäyntejä välimatkoista huolimatta.

Yhteistyötä sote-keskusten ja sairaaloiden osastojen kanssa on kehitetty palveluketjujen sujuvoittamiseksi.

Vuonna 2024 aloitettiin tehostettu kotikuntoutus –toimintaa on Vaasassa ja Pietarsaaressa. Vaasan kotihoidon alaisuudessa oleva kotiuttamistiimi siirrettiin kotikuntoutuksen tuloyksikköön ja lisäksi Pietarsaareen perustettiin oma tiimi. Osana tulevaisuus- ja sopeuttamisohjelmaa saatiin tehostettuun kotikuntoutukseen 9 uutta toimea ja kotiuttamistiimin resurssit siirrettiin tehostettuun kotikuntoutukseen. Tehostettu kotikuntoutus mahdollistaa aikaisemman kotiutumisen sairaalasta. Sen avulla saadaan hoidollinen apu heille, joilla ei ole kotihoitoa sekä riittävät kuntoutusresurssit. Tehostetun kotikuntoutuksen avulla ikääntyneiden toimintakyky paranee niin, että heidän palvelutarpeensa pienenee ja suuri osa heistä pärjää jatkossakin ilman kotihoitoa.

Toimintakykyä tukevaan ryhmätoimintaan on luotu alueelliset kriteerit. Ikääntyneille tarjotaan ryhmiä sekä sote-keskusten fysioterapiassa että kotikuntoutuksen henkilöstön toimesta. Vaasassa on henkilöstöä, jotka ohjaavat toimintakykyä tukevia ryhmiä Vuorikeskuksen kuntosalilla. Muissa kunnissa ryhmiä perustetaan tarvittaessa. Ryhmätoimintaa järjestetään monipuolisesti myös kuntien ja 3. sektorin toimesta. Hyvinvointialue vastaa ryhmistä, joihin heikentyneen toimintakyvyn omaavat voivat osallistua.

Mitä kautta potilaat etsivät asumispaikkoja, kenen vastuulla asumispaikan hakeminen on ja onko tämä prosessi ajallisesti yhdenvertainen hyvinvointialueella?

Pitkäaikaista ympärivuorokautista palveluasumista hakevat pääsääntöisesti omainen tai edunvalvoja. Myös sosiaalityöntekijä voi toimia vireille laittajana, kunnes edunvalvonta on vahvistettu. Asiakas hakee harvoin itsenäisesti ympärivuorokautista palveluasumista.

Ympärivuorokautiset palveluasumisen hakemukset käsitellään ja päätetään alueen kolmessa SAS-pisteessä (pohjoinen, keskinen, eteläinen). Työryhmissä toimitaan yhteisten palvelukriteerien pohjalta. Kokoukset pidetään 1-2 viikon välein. Palvelu tulee lain mukaan järjestää 3 kk:n kuluessa vireille tulosta.

Palvelun saatavuudessa on eriarvoisuutta alueellisesti. Esimerkiksi ajalla 1.10.2024-31.3.2025 yli 3 kk:ta palveluasumispaikkaa odottaneita on ollut 78 asiakasta. Näistä 78 asiakkaasta 46 asiakasta on ollut Vaasan alueelta. Tämä on noin 25 %:ia tarkasteluajanjakson hakemusten kokonaismäärästä.

Ovatko aiemmin kuntien ylläpitämät yleislääketieteen osastot perusterveydenhuoltoa vai sairaalapalveluja? Mikä on oikein lain mukaan?

Hyvinvointialueellamme yleislääketieteen osastopaikat ovat olleet osa sairaalapalveluiden toimialan tulosaluetta alusta lähtien. Näiden osastojen pitäminen organisatorisesti saman katon alla päivystys- ja erikoissairaanhoidon osastojen sekä kotisairaalan kanssa on koettu vahvuutena potilasvirtojen hallinnassa. Yleislääketieteen paikkojen osalta useat hyvinvointialueet ovat siirtyneet järjestämään yleislääketieteen osastopaikat akuuttipaikkoina ja arviointi- ja kuntoutuspaikkoina. Pohjanmaan hyvinvointialueella arviointi- ja aktivointiosastot sijaitsevat Maalahdessa, Mustasaaressa, Uudessakaarlepyyssä ja Pietarsaaressa. Akuutit yleislääketieteen osastot sijaitsevat Pietarsaaressa, Vaasassa ja Närpiössä.

Yleislääketieteen osastohoito sekä akuutti että arviointi- ja aktivointiosastoilla järjestetään Pohjanmaan hyvinvointialueella terveydenhuoltolain alaisena toimintana.

Millä osastohoito korvataan, kun osastoja ja asumisyksiköitä suljetaan ilman, että näiden alueiden kotihoidolle on annettu lisäresursseja?

Erilaisia palveluita kotiutumisen ja kotona asumisen tueksi on kehitetty ja niitä on enemmän kuin ennen hyvinvointialuetta. Kotiutettavat potilaat, jotka tarvitsevat hoivaa, hoitoa, tukea, voivat saada palvelua kotisairaalaista, kotihoidosta, kotikuntoutuksesta ja tehostetusta kotikuntoutuksesta. Lisäksi on kehitetty Lisa (liikkuva sairaala) palvelua alueellamme.

Tehostetun kotikuntoutuksen resursseja on vahvistettu entisestään Vaasan alueella, missä on eniten ollut palveluasumisen jonottajia yleislääketieteen osastoilla. Vuoden 2025 Strategisen teeman kehitystyössä on käyty koko 24/7 palveluiden palveluketjua läpi ikäihmisten osalta. Toimialojen kanssa yhteistyössä on huomioitu kehittämiskohteet. Tärkeää on ikäihmisten toimintakyvyn ylläpitäminen ja parantaminen 24/7 palveluissa sekä kotiuttamisen tukeminen erityisesti tehostettua kotikuntoutusta vahvistaen ja kaikkien palveluiden yhteistyötä parantaen. Pilotti aloitetaan Vaasassa syyskuun alusta lähtien ja seurataan kehittämistoimenpiteiden vaikutusta.

Osastosulkujen jälkeen kotihoitoon on panostettu. Hankerahaa on saatu uusia toimia varten ja etäpalveluihin on panostettu Prima Botnia hankkeen kautta. Kiuru-rahaa on kotioidon etäpalveluiden kehittämiseen osoitettu noin 1,1 miljoonaa. Prima Botnia – hankkeessa ikäihmisten työ paketin talousarvio ajalle 2023-2025 on noin 1 milj. Sisältäen kotioidon sekä omais- ja perhehoidon.

Lisäksi on pyritty varmistamaan, että oikea asiakas on oikeassa paikassa. Kotioidon kriteerit on yhtenäistetty. Palveluohjauksen ja kotioidon henkilöstön kanssa käydään jatkuvaa keskustelua asiakkaiden palveluiden järjestämisestä. Kotihoitoa on myös kehitetty kustannustehokkaammaksi yhteisen toiminnanohjauksen avulla. Valtakunnallisen tavoitteen mukaan pyritään henkilöstön työaikaä välittömään asiakastyöhön kasvattamaan.

Onko ympärivuorokautisen palveluasumisen vähentäminen realistista?

Ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkoja on vähennetty ja kriteerit palvelun saamiseksi on yhtenäistetty koko alueen osalta. Ympärivuorokautisen palveluasumispaikkojen vähentäminen on edellyttänyt rinnalla myös muiden palveluiden kehittämistä. Kotioidossa on kehitetty etäpalveluita mm. Osakäynneistä voidaan korvata etäkäynteinä, lääkerobotit, sähkölukot. Edellisissä kysymyksissä on kuvattu eri palveluita, mitä hyvinvointialueella on kehitetty.

Pohjanmaan hyvinvointialueen kotona asuvien määrä vuonna 2024 oli 92,1 %:ia ja tavoitteena vuodelle 2025 on nostaa %-osuutta 93 %:iin. Koko maan % osuus vuonna 2024 oli 93,1 %:ia.

Voimmeko löytää sopimusten kautta enemmän yhteistyötä muiden sairaaloiden kanssa

Erikoissairaanhoidossa?

Osa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävistä voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin yhden tai useamman hyvinvointialueen järjestettäväksi, jos se on välttämätöntä palvelujen tai muiden toimenpiteiden saatavuuden, laadun tai asiakkaiden oikeuksien varmistamiseksi tehtävän vaatavuuden, harvinaisuuden tai siitä aiheutuvien suurten kustannusten vuoksi. Suurempiin kokonaisuuksiin koottavista tehtävistä ja niihin liittyvästä työnjaosta säädetään erikseen. (Luku 2 Sosiaali- ja terveystalouden palveluiden järjestäminen 9 §.

Hyvinvointialueet ja Pohjanmaan hyvinvointialueen toimialat ovat tarpeen mukaan tehneet yhteistyösopimuksia eri palveluiden osalta. Pohjanmaan hyvinvointialue kuuluu Turun yliopistollisen sairaalan yhteistyöalueeseen (YTA). Hyvinvointialueet ovat päivittämässä Yta-sopimusta, jossa on sosiaali- ja terveysministeriön ohjekirjan mukaan sovittava konkreettisemmin hyvinvointialueiden välisestä yhteistyöstä ja työnjaosta. Valmistelutyö on meneillään hyvinvointialueiden kesken. Muutokset on saatava valmiiksi kevääseen 2026 mennessä.

Mitä avohoidon muotoja tarjotaan eri alueilla, miten taataan turvallinen yöhoito?

Kotisairaala tarjoaa palveluja koko alueellamme, ja nämä järjestetään omana toimintana lukuun ottamatta Kristiinankaupunkia, missä palvelu ostetaan Pihlajalinnalta. Kotisairaala on avoinna klo 7–22 koko alueella, paitsi keskisellä alueella toiminta on ympärivuorokauden, koska väestömäärä on muuta aluetta suurempi. Potilaan kotiuttaminen kotisairaalan turvin edellyttää, että potilas pärjää itsenäisesti tai avun turvin (jonka tarjoaa joku muu kuin kotisairaala) käyntien välillä. Kotisairaala tarjoaa vaativampaa hoitoa, kuten suonensisäisiä hoitoja, ja nämä voidaan yleensä suunnitella niin, että lääkitys annetaan aamu- ja iltavuorojen aikana.

Kotihoidossa yövuoron toiminnan tarkastelu on käynnissä. Yöhenkilöstön resurssit tarkistetaan asiakkaan tarpeiden mukaisesti ja liikkumiseen vaikuttaa myös maantieteellinen alue. Asiakaskäynnit suoritetaan tarvittaessa pareittain ja lisäksi asiakkaille voidaan myöntää tukipalveluna turvapuhelin. Kotihoidon asiakas on asiakas, joka pärjää käyntien välit itsenäisesti tai omaisen tai tukihenkilön avulla (kriteerit). Kotihoito suorittaa myös tehtävän 823- mukaiset nostot ja turvakäynnit asiakkaille, joilla ei ole kotihoitoa myönnetty, myös yöaikaan.

Toimivatko kotihoito ja kotisairaala ympäri vuorokauden kaikilla alueilla?

Kotihoito, joka sisältää sekä kotipalvelun että kotisairaanhoidon toimii lakisääteisesti ja asiakkaan tarpeen mukaan ympärivuorokauden koko Pohjanmaan hyvinvointialueella.

Kotisairaala on avoinna koko alueella klo 7–22, lukuun ottamatta keskistä aluetta, missä väestömäärä on suurin ja toiminta on avoinna ympäri vuorokauden.

Mitä palvelua 116 117 tarjoaa asukkaille, ja taataanko sen palvelu sekä suomeksi että ruotsiksi ja mieluusti myös englanniksi kaikkina vuorokaudenaikoina?

Päivystysavun numeroon 116117 tulisi soittaa ennen päivystykseen hakeutumista. Päivystysavussa terveydenhuollon ammattilaiset kertovat, vaatiiko tilanne käynnin päivystyksessä. Mikäli tilanteeseen riittää itsehoito, annetaan asiakkaalle itsehoito-ohjeet.

Palvelu on käytössä kaikkialla Suomessa, lukuun ottamatta Ahvenanmaata. Puhelu on maksuton. Ulkomaisesta liittymästä soittaessa operaattori saattaa periä puhelusta maksun. (<https://116117.fi/fi>) Numerosta saa apua molemmilla kotimaisilla kielillä ja englanniksi 24/7.

Päivystysavun palvelu tuotetaan ostopalveluna ja palvelu kuuluu sairaalapalveluiden toimialalle.

Mikä on liikkuvan sairaalan (Lisa) rooli, ja mistä lähtien se toimii ympärivuorokauden kaikilla alueilla?

Lisa liikkuvan sairaalan tarkoitus on viedä päivystyksellistä osaamista asiakkaan kotiin ja näin vähentää mm. ikäihmisten tarvetta hakeutua päivystykseen sellaisen hoidon tarpeen vuoksi, mikä voidaan hoitaa asiakkaan kotona.

Lisa toimintaa kehitetään jatkuvasti, että pystytään yhä moniammatillisemmin vastaamaan asiakkaan tarpeisiin. Esimerkkinä nyt tuleva yhteistyö kotikuntoutuksen ja Lisan kanssa. Jatkossa suunnitteilla on kehittää mielenterveyspotilaiden ja Lisan yhteistyön mahdollisuuksia.

Toimintaan sisältyy myös esihoidon kiireettömiä tehtäviä ja puhelimessa tehtävä hoidontarpeen arviointi ennen ambulanssin lähettämistä kohteeseen. Tämän toiminnan avulla olemme pystyneet vähentämään n.40 %:ia ambulanssin lähettämistä kohteisiin. Asiakkaita on pystytty auttamaan puhelimitse annettavalla hoidon ohjeistuksilla ja tai ohjaamalla asiakas oikeaan palveluyksikköön, mikä ei aina ole yhteispäivystys.

Ensihoidon toteuttama hoidon tarpeen arviointi toteutuu koko hyvinvointialueella 24/7. Toimintaa suunnitellaan tarvelähtöisesti ja välttämättä tarvetta 24/7 Lisa-toiminnalle ei ole koko alueella. Toimintaa on testattu Pohjoisessa ja tarve on ollut vähäistä yöaikaan.

Seuraamme tilannetta ja tarpeen muuttuessa tilanteeseen reagoidaan, niin että toiminta vastaa tarvetta.

Seniorineuvolan kehittäminen

Aloitteessa nostetaan esiin ennaltaehkäisevistä palveluista seniorineuvolaan ja seniorilinjaan panostaminen, jotka koetaan hyvänä panostuksena. Aloitteessa toivotaan, että 70 vuotta täyttäneet ikäihmiset saisivat säännöllisesti henkilökohtaisen kutsun fyysiselle vastaanottokäynnille. Vastaavasta asiasta on myös vanhusneuvosto tehnyt aloitteen, joka on käsitelty hallituksen kokouksessa.

Pohjanmaan hyvinvointialueen sote-keskuksen seniorineuvolan tämänhetkinen toimintamalli ei ole vielä valmis ja lopullinen. Seniorineuvola on otettu käyttöön vuoden 2024 aikana ja toimintaa kehitetään. Tällä hetkellä toimintamallissa korostuu vahvasti ennaltaehkäisevä näkökulma. Toimintamallin muutos, missä palvelut kohdistettaisiin 70-ikävuodesta säännöllisesti henkilökohtaisiin vastaanottokäynteihin, tarkoittaisi sitä, että henkilöstöresurssien näkökulmasta resurssit kohdistuisivat täysin tiettyjen ikäryhmien yksilökäynteihin. Tällöin resursseja ei voitaisi kohdistaa riittävän ennaltaehkäisevästi ja tarpeen mukaisesti. Nykyisen toimintamallin vaikuttavuutta pitää arvioida. Uudelle toimintamallille pitää kuitenkin antaa aikaa tulla tutuksi asiakkaiden ja työntekijöiden keskuudessa, jotta asiakkaat ohjautuvat palvelun piiriin.

Lopuksi

Palvelurakennetta on muutettu raskaammista palveluista kevyempiin palveluihin. Panostusta on kohdistettu kotona annettaviin palveluihin ja etäpalveluiden vahvistamiseen.

Väestön ikääntyminen ja ikääntyvän väestön määrän kasvu luo haastetta, kun samaan aikaan kymmenen seuraavan(10) vuoden aikana eri ammattiryhmien sote-henkilöstöstä tulee vähenemään Pohjanmaan hyvinvointialueella noin 20 %:ia.

Palvelurakenteen muutosten vaikutuksia seurataan palveluiden sujuvuuden näkökulmasta sekä lakisääteisten määräaikaisten puitteissa.

Sektorijohtaja ikäihmiset Kotanen Heidi

ehdottaa, että aluehallitus päättää antaa vastauksen valtuustoaloitteeseen selontekona aluevaltuustolle. Aluehallitus ehdottaa aluevaltuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Aluevaltuusto 06.10.2025 § 65

Valmistelija Kotanen Heidi

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 486 7593, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hallitus

ehdottaa, että valtuusto hyväksyy edellä olevan selvityksen, joka on annettu vastaukseksi aloitteeseen, ja julistaa aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Valtuutettu Gunilla Jusslin ehdotti, että asia palautetaan, jotta yhdessä hyvinvointialueen eri asiantuntijatoimijoiden kanssa voidaan selvittää tarkemmin, miltä ikäihmisten toimiva hoitoketju voisi kokonaisuudessaan näyttää tulevaisuudessa. Palautusehdotusta kannattivat valtuutetut Moisio, Bystedt ja Miettinen. Valtuusto palautti asian yksimielisesti.

Jakelu

Aluehallitus 19.01.2026

ÖVPH/750/00.02.00/2025

Valmistelija Kotanen Heidi

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 486 7593, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Valtuustoaloite on palautettu jatkokäsittelyyn 6.10.2025 valtuuston kokouksessa. Alla kattavampi selvitys ikäihmisten palveluketjuun liittyvistä kehittämiskohteista ja mihin kehitystyössä on päästy tähän mennessä. Täydennys on tehty valtuuston kokouksessa 6.10 annettujen tarkennusten perusteella.

Palvelurakennetta on muutettu raskaammista palveluista kevyempiin palveluihin. Panostusta on kohdistettu kotona annettaviin palveluihin ja etäpalveluiden vahvistamiseen. Näitä palveluita on kuvattu yllä olevissa vastauksissa.

Väestön ikääntyminen ja ikääntyvän väestön määrän kasvu luo haastetta, kun samaan aikaan kymmenen seuraavan(10) vuoden aikana eri ammattiryhmien sote-henkilöstöstä tulee vähenemään Pohjanmaan hyvinvointialueella noin 20 %:ia.

Palvelurakenteen muutosten vaikutuksia seurataan palveluiden sujuvuuden näkökulmasta sekä lakisääteisten määräaikaisten puitteissa.

Vuonna 2025 jokaiseen kotitalouteen, missä on 75-vuotta täyttänyt henkilö, lähetettiin palveluopas + 75-vuotialle. Palveluoppaasta on tullut paljon kiitosta, koska opas sisältää tiiviissä muodossa kaikkien palveluiden kuvaukset ja yhteystiedot.

Ikäihmisten terveystalouden osalta henkilöstöä on tavattu joulukuussa 2025. Ikäihmisten terveystalouden tuloksikkaita toimii sote-keskuksen toimialalla. Geriatriset poliklinikat toimivat Pietarsaareissa, Vaasassa ja Kristiinankaupungissa. Muistihoitajavastaanotto myös Kruunupyssä, Uusikaarlepyssä, Vyöriällä, Mustasaareissa, Laihialla, Maalahdessa, Korsnäsissä ja Närpiössä. Seniorineuvolat toimivat jossain muodossa kaikissa 14 kunnissa.

Ikääntyneiden määrä tulee kasvamaan ja samalla myös muistisairaiden määrä, koska korkea ikä on suurin riskitekijä muistisairauteen sairastumiselle. Parantavaa lääkitystä ei tällä hetkellä ole. Elämäntapamuutoksilla, viidellä Finger-osa-alueella on osoitettu olevan vaikutusta muistiongelmien kehittymiseen ja etenemiseen. Finger-toimintamalli ei ole vielä juurtunut suurimpaan osaan väestöstä, joten vaikutukset sairastuneiden määrässä näkyvät vasta useiden vuosien kuluttua. Sosiaali- ja terveysministeriö on myöntänyt rahoitusta hankkeelle, jonka tavoitteena on kehittää ikääntyneiden ennaltaehkäisevää hoitoa. Hanke toteutetaan 1.4.2025–31.10.2027. Hankkeessa kehitetään seniorineuvolan toimintaa ja syvennetään Finger-verkostoa sekä hyvinvointialueen, kuntien ja kolmannen sektorin välistä yhteistyötä. Hankesuunnitelmiin sisältyy muun muassa tietopaketti 68-vuotiaille, sisäinen koulutus FINGER-mallista sekä väestölle suunnattu tiedotus FINGERistä ja aivoterveystiedot.

Geriatrinen poliklinikka hoitaa muistisairauksia ja seniorineuvola toimii ennaltaehkäisevänä terveystaloutena ikäihmisille. Muistisairaiden asiakkaiden tukeminen vaatii geriatrisen poliklinikan henkilökunnan panostusta, toimialojen välistä yhteistyötä ja muistisairauden luonteen huomioimista tukitoimenpiteiden myöntämisessä. Muistikoordinaattorin rooli on tärkeä diagnoosin jälkeen ja ennen säännöllistä kotihoitoa. Tutkimusten mukaan muistikoordinaattoritoiminta voi viivästyttää palveluasumiseen siirtymistä keskimäärin noin 7 kuukaudella. Suurimmalla osalla ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaista on muistisairaus. Palveluasumista edeltävä kotihoito on myös raskaampaa palvelua ja myös useilla kotihoidon asiakkaista on muistisairaus. Muistikoordinaattorin tehtävänä on tukea kotona asumista diagnoosin jälkeen mahdollisimman pitkään ennen siirtymistä raskaampiin palveluihin. Muistikoordinaattorin tehtävänä on tukea myös omaishoitajia.

Tärkeää on, että ikäihmisten terveystaloutteja tekevät yhteistyötä sosiaalihuollon, terveyskeskuksen, kotihoidon, palveluohjauksen ja kuntoutuksen kanssa. On tärkeää, että eri palveluista osataan ohjata riittävän ajoissa ikäihmiset esimerkiksi kuntoutuspalveluihin. Muistisairauksien lisäksi ikäihmisillä on muitakin terveysongelmia, joihin vastataan sote-keskuksen terveystalouksista. Omatiimimallia on pilotoitu Vaasassa ja mallia tullaan laajentamaan alueella. Omatiimimallin tavoitteena on tarjota monisairaille suora kontakti sote-keskukseen omatiimille.

Ikäihmisten 24/7 palveluita on kehitetty koko hyvinvointialueen toiminnan aikana. Vuodelle 2025 tämä nostettiin erityiseksi kehittämisteemaksi Vaasan alueen ikäihmisten 24/7 palveluiden osalta. Teemaan liittyen työryhmä on toiminut aktiivisesti koko vuoden ajan ja kehittänyt palveluketjun sujuvuutta. Työryhmään ovat osallistuneet eri toimialojen edustajat kaikilta toimialoilta paitsi sote-keskuksesta. Kehittämistyön alkuvaiheessa tehtiin prosessikävely eri palveluihin, jotta saatiin kokonaiskuva haasteista ja kehittämiskohteista eri palveluiden henkilöstön näkökulmasta. Vuoden aikana perustettiin kotiuttamisentuen tiimi, johon saatiin kymmenen lisäresurssia eri toimialoilta. Koordinaatiokeskusta vahvistettiin sosiaalihuollon ammattilaisella, jolla on mahdollisuus lyhytaikaisten päätösten tekemiseen akuuteissa tilanteissa. Kaikki palveluketjuun osallistujat ovat omalta osaltaan kehittäneet yhteistyötä ja sujuvuutta palveluiden välillä. Kotiuttamisen tuen tiimin avulla on 3,5 kk:n aikana kotiutettu 113 potilasta keskussairaalan päivystyksestä ja Vaasan H-talon osastoilta. Tavoitteena on kotiutuminen ja toimintakyvyn ylläpitäminen, parantaminen, jotta arkea voitaisiin jatkaa ilman apua tai mahdollisen pienellä avun tarpeella.

Aktivoivaa työtettä kehitetään sairaalapalveluiden ja koti- ja asumispalveluiden toimialalla sekä kuntoutuksen palvelualueella. Palveluihin on tehty nykytilan kartoitukseen liittyvät kysely ja osassa toimintoja on jo laadittu tavoitteet aktivoivan työotteen tukemiselle. Sairaalapalveluiden toimialalla on suunnitteilla koko henkilöstön koulutusohjelma. Ohjausryhmä tulee jatkamaan kehittämistyötä. Myös kaatumisten ennaltaehkäisyn toimintamalleja on kehitetty jo pitkään hyvinvointialueella.

Elintapaohjauksen digitaalista palvelupolkua kehitetään kaikille ikäryhmille. Tämä tulee vahvistamaan ennaltaehkäisyä ja yhdenmukaista ohjeistusta liikuntaan ja ravitsemukseen liittyen. Kaikille digitaalinen palvelupolku ei toimi, mutta ikäihmisten ikäskaala on niin suuri, että tässäkin kohderyhmässä löytyy heitä, jotka tulevat hyötymään digitaalisesta palvelupolusta, mistä saa myös ammattilaisen tukea elintapojen muutokseen.

Ikäihmisten palveluketjun kehittämistä jatketaan yhdessä eri palveluiden henkilöstön kanssa. Tulevaisuuden toimiva palveluketju vaatii jatkuvaa kehittämistä ja seurantaa palveluiden laadusta ja toteutumisesta. Toiminnan kehittämisessä on otettu mukaan ja kuultu henkilöstöä. Palveluketju on yhteinen sosiaalihuollon ja terveydenhuollon kanssa ja on riippuvainen asiakkaan, potilaan tarpeesta.

Sektorijohtaja ikäihmiset Kotanen Heidi

ehdottaa, että aluchallitus päättää antaa täydennetyn vastauksen valtuustoaloitteeseen selontekona aluevaltuustolle. Hallitus ehdottaa valtuustolle, että aloite on täten loppuun käsitelty.

Päätös:

Jakelu

Liitteet

Liite 18 54. Toimiva ikäihmisten hoitoketju Jusslin 9122024

20

Aluehallituksen otto-oikeuden käyttäminen

Aluehallitus 19.01.2026

ÖVPH/314/00.02.01/2026

Valmistelija Jakobsson-Pada Linda
Lisätietoja: puhelinnumero: 040 649 2883, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Hyvinvointialueesta annetun lain 97 §:n mukaan aluehallitus, aluehallituksen puheenjohtaja, hyvinvointialuejohtaja ja hallintosäännössä määrätty hyvinvointialueen viranhaltija voivat ottaa aluehallituksen käsiteltäväksi asian, joka on tämän lain nojalla siirretty aluehallituksen alaisen viranomaisen tai aluehallituksen jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen.

Hallintosäännön 27 §:n mukaan asian ottamisesta aluehallituksen käsiteltäväksi voi päättää myös aluehallituksen esittelijä.

Aluehallituksen alaisen viranomaisen ja aluehallituksen jaoston on ilmoitettava aluehallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista aluehallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan. Ilmoitus on tehtävä neljän (4) päivän kuluessa viranhaltijapäätöksen tekemisestä tai pöytäkirjan tarkastamisesta.

Hyvinvointialueesta annetun lain 97 §:n 5 momentissa on lueteltu asiaryhmät, joihin ei voi käyttää otto-oikeutta. Ylemmän toimielimen käsiteltäväksi ei saa ottaa

- 1) lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus- tai valvontamenettelyä koskevia asioita
- 2) yksilöön kohdistuvia terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asioita
- 3) 54 §:ssä tarkoitettulle hyvinvointialueiden yhteiselle toimielimelle siirrettyjä asioita, jos asianomaiset hyvinvointialueet niin sopivat.

Edellä mainittujen säännösten nojalla aluehallitukselle ilmoitetaan, 1.1.2023 lukien, seuraavien toimielinten ja viranhaltijoiden päätökset: Aluehallituksen jaostot, kansalliskielilautakunta, hyvinvointialuejohtaja ja johtavat viranhaltijat.

Aluehallitukselle toimitetaan ohessa luettelo viranhaltijapäätöksistä ja mainittujen toimielinten pöytäkirjojen otsikoista.

Hallintojohtaja Jakobsson-Pada Linda

ehdottaa aluehallituksen päättävän, että se ei käytä otto-oikeuttaan liitteissä mainittuihin päätöksiin.

Päätös:

Jakelu

Liitteet

- Liite 19 Beslutsförteckning-Päätösluettelo 19012026
- Liite 20 Päätösluettelo, lautakunta ja jaostot

21

Muut mahdolliset asiat

Aluehallitus 19.01.2026

Pohjanmaan hyvinvointialueen hallintosäännön 160 §:n mukaan asiat päätetään kokouksissa viranhaltijan esittelystä. Hallintosäännön 159 §:n mukaan toimitella voi esittelijän tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistöpäätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Pykälän kohdalla voidaan esimerkiksi jakaa tietoa, ilmoittaa asioista, tehdä aloitteita ja esittää kysymyksiä

Päätös:

22

Kokouksen päättäminen

Aluehallitus 19.01.2026

Kokouksen päättäminen.

Päätös: